

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΜΕΝΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ:
ΜΑΝΙΟΥΔΗ ΧΡΥΣΑ
ΠΑΡΑΛΙΚΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΠΑΤΡΑ 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Α)ΠΡΟΛΟΓΟΣ	σελ. 3
Β)ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	σελ. 5
Β.1)ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ	σελ. 11
Β.2)ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	σελ. 14
Β.3)ΚΟΙΝΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ	σελ. 17
Β.4)ΕΛ. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	σελ. 21
Β.5)ΚΕΡΑΣΜΑ	σελ. 28
Γ)ΥΠΑΡΚΤΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	σελ. 50
Γ.1)ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	σελ. 51
Γ.2)ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	σελ. 75
Δ)ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ	σελ. 81
Δ.1)ΟΡΙΣΜΟΣ-ΑΞΙΕΣ –ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ-ΣΚΟΠΟΣ	σελ. 84
Δ.2)ΠΑΣΕΓΕΣ	σελ. 89
Δ.3)ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ	σελ. 95
Ε)ΕΠΙΛΟΓΟΣ	σελ. 98
ΣΤ)ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ. 100

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Από το 1981, η Ελλάδα αποτελεί μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γεγονός που σημαίνει ότι η χώρα μας «γυρίζει σελίδα», αλλάζει νοοτροπία και αποτελεί κομμάτι μιας ένωσης που αποσκοπεί σε μία ενιαία Ευρώπη και μαζί με τις υπόλοιπες 27, μέχρι σήμερα, χώρες ενώνονται και συνεργάζονται με απώτερο σκοπό την ανάπτυξη των χωρών αυτών, τόσο σε οικονομικό όσο και σε πολιτιστικό επίπεδο.

Η Ευρωπαϊκή ένωση γεννήθηκε στις στάχτες του Β' Παγκοσμίου πολέμου.

Ιδρύθηκε για να σταματήσει τις εχθροπραξίες που οδηγούσαν σε πολέμους και να προωθήσει την ευημερία μέσω της συνεργασίας μεταξύ όλων των Ευρωπαίων. Μέχρι σήμερα έχει καταφέρει αρκετά . Κατήργησε τις δοκιμές στα ζώα για την παρασκευή καλλυντικών και έθεσε κανόνες για την σήμανση όλων των καταναλωτικών προϊόντων έτσι ώστε να γνωρίζει κανείς ακριβώς τι αγοράζει. Παροτρύνει τους Ευρωπαίους φοιτητές να σπουδάζουν στο εξωτερικό, μέσω εκπαιδευτικών ανταλλαγών με προγράμματα όπως το Erasmus, το Leonardo και το Socrates.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διευρύνει τους ορίζοντες της και στον τομέα της γεωργίας, της αγροτικής ανάπτυξης και του εμπορίου, με προγράμματα όπως η «Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ)» και πολλές άλλες χρηματοδοτήσεις στους ήδη αναφερόμενους τομείς.

Μέσω της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όλα τα μέλη της έχουν πλέον πρόσβαση σε πολλές αγορές του κόσμου, πέρα από τα όρια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο *Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (World Trade Organization)* είναι ο μοναδικός διεθνής οργανισμός που ασχολείται με τους κανόνες που διέπουν το εμπόριο μεταξύ των χωρών. Περιλαμβάνει μια σειρά από Συμφωνίες,

αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων της μεγάλης πλειοψηφίας των χωρών της παγκόσμιας κοινότητας και έχουν επικυρωθεί από τα εθνικά κοινοβούλια. Ο σκοπός του οργανισμού είναι η διευκόλυνση τόσο των παραγωγών αγαθών και υπηρεσιών, όσο και εξαγωγέων και εισαγωγέων.

Στα πλαίσια της Παγκοσμιοποίησης, όλα τα παραπάνω δημιουργούν ένα πολύ θετικό κλίμα. Σε αυτό όμως το σημείο είναι απαραίτητο να τεθεί το εξής ερώτημα: Είναι όλα τόσο ευόιωνα για το μέλλον των χωρών τόσο των αναπτυγμένων όσο και των υποανάπτυκτων; Και ποιο το μέλλον της Ελλάδας σχετικά με το εμπόριο της, τη γεωργία της και την εξαγωγική της δυνατότητα;

Στα επόμενα κεφάλαια θα ακολουθήσει ανάλυση σχετικά με την Παγκοσμιοποίηση γενικά αλλά και ειδικά για την χώρα μας, εναλλακτικές μορφές εμπορίου (ίσως και πιο *δίκαιου*) και τέλος για την προσπάθεια της Ελλάδας για ανάπτυξη της γεωργίας μέσω των Συνεταιρισμών.

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΚΑΙ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η παγκοσμιοποίηση είναι ένα πολυσύνθετο φαινόμενο και επεκτείνεται σε όλα τα επίπεδα της ανθρώπινης ζωής: στο οικονομικό, το πολιτικό, το επιστημονικό, το κοινωνικό, το πολιτιστικό, το ηθικό, το θρησκευτικό, το πολιτικό κτλ. Πολλοί τη συνδέουν με την οικονομία, γιατί σε αυτό τον τομέα παρουσίασε ραγδαία εξέλιξη και τα σημεία της είναι πιο εμφανή.

Σύμφωνα με αυτόν τον ορισμό, μπορούμε να πούμε ότι η παγκοσμιοποίηση είναι σαν ένα φάντασμα που πλανιέται σήμερα πάνω από τον κόσμο. Σαν πέπλο καλύπτει τα πάντα, βρίσκεται μέσα ή πίσω από όλα.

Το μέσο με το οποίο προωθείται στις μέρες μας η παγκοσμιοποίηση είναι η τεχνολογία. Η τεχνολογία και η ραγδαία ανάπτυξη της, συμβάλλουν στην εξέλιξη των επικοινωνιών και των μεταφορών, και στην ανάπτυξη της αλληλοεπίδρασης και αλληλεξάρτησης των οικονομιών.

Αναλύοντας το φαινόμενο αυτό της παγκοσμιοποίησης, και καταβάλλοντας όσο το δυνατόν πιο αντικειμενική γνώμη, μπορούμε να συνοψίσουμε τα θετικά στοιχεία της παγκοσμιοποίησης καθώς και τα αρνητικά της, όπως αυτά έχουν προκύψει μέχρι σήμερα:

Στα θετικά στοιχεία περιλαμβάνεται η αλματώδης πρόοδος και εξέλιξη της τεχνολογίας και όλων των επιστημών, η ταχύτατη διακίνηση των αγαθών και των νέων επιτευγμάτων, η διευκόλυνση της επικοινωνίας των ανθρώπων σε όλα τα μέρη της γης με εκμηδενισμό των αποστάσεων, η καταπολέμηση πολλών ασθενειών παγκοσμίως, ο περιορισμός του αναλφαβητισμού, η πρόωθηση και ενίσχυση των δημοκρατικών αρχών και δομών, οι διάφορες μορφές αλληλεγγύης των λαών που διευκολύνουν τη συμμετοχή όλο και περισσότερων ανθρώπων στο διαμορφούμενο κόσμο και πολλά άλλα που προκύπτουν μέρα με την μέρα,

Στην άλλη πλευρά, αυτή των αρνητικών συνεπειών κυριαρχεί το χάσμα μεταξύ πλούσιων και φτωχών χωρών, όπου συνεχώς βαθαίνει. Ακολουθεί ο άνισος καταμερισμός των αγαθών, η ανεργία που αυξάνεται διαρκώς και σε

πολλές χώρες αναπτύσσεται η ξενοφοβία και ο ρατσισμός, ο κίνδυνος καταστροφής του πλανήτη λόγω της ανελέητης εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων στο όνομα τα αλόγιστης παραγωγής αγαθών, η ανάπτυξη του εγκλήματος και της διαφθοράς υποβοηθούμενα από την ανάπτυξη της τεχνολογίας.

Η παγκοσμιοποίηση διακρίνεται σε διάφορους τύπους πέραν του οικονομικού τύπου. Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε την τεχνολογική, που αναφέρεται στη νέα τεχνολογία των επικοινωνιών και την επανάσταση στην πληροφορική, τη πολιτική παγκοσμιοποίηση, που αναφέρεται στον βαθμιαίο μαρασμό του κράτους-έθνους (τουλάχιστον όσον αφορά την οικονομική κυριαρχία του) και στη δημιουργία μιας Νέας Διεθνούς Τάξης που στηρίζεται στην ιδεολογία της προτεραιότητας των ανθρώπινων δικαιωμάτων έναντι της εθνικής κυριαρχίας, τη πολιτισμική παγκοσμιοποίηση, που αναφέρεται στη σημερινή ομογενοποίηση της κουλτούρας, όπου όλοι βλέπουν σχεδόν τα ίδια σίριαλ, τα ίδια βίντεο και καταναλώνουν (η επιθυμούν να καταναλώσουν) τα ίδια προϊόντα, και τέλος, τη συναφή κοινωνική παγκοσμιοποίηση που ανάγεται στον τρόπο ζωής ο οποίος σήμερα είναι βασισμένος παντού στην ίδια ατομικιστική κουλτούρα και τον καταναλωτισμό.

Στη πραγματικότητα όμως όλοι αυτοί οι τύποι παγκοσμιοποίησης είναι τόσο αλληλένδετοι μεταξύ τους ώστε θα μπορούσαμε να τους χαρακτηρίσουμε ως συστατικά στοιχεία του ίδιου φαινομένου που καθορίζεται σημαντικά από την οικονομική παγκοσμιοποίηση. Εντούτοις, όλα τα στοιχεία της παγκοσμιοποίησης βρίσκονται σε μια διαδικασία αλληλεπίδρασης όπου η οικονομική παγκοσμιοποίηση διευκολύνεται από την τεχνολογική αλλά και την ενισχύει, η πολιτική παγκοσμιοποίηση είναι το αναγκαίο συμπλήρωμα (αλλά και αποτέλεσμα) της οικονομικής, ενώ η πολιτιστική και κοινωνική παγκοσμιοποίηση αποτελούν αναπόφευκτες συνέπειες της οικονομικής.

Αναλύοντας όλα τα δεδομένα που συνθέτουν το φαινόμενο αυτό της παγκοσμιοποίησης, τις συνέπειες και τα αποτελέσματα της, την πορεία της

μέχρι σήμερα που, αν και μικρή στον χρόνο, εξελίχθηκε ραγδαία και εξαπλώθηκε σε ολόκληρη την γη, τα συμπεράσματα που απορρέουν εξαρτώνται ακόμα από την αντικειμενική άποψη του αναλυτή. Και αυτό συμβαίνει γιατί δυστυχώς, μέχρι σήμερα τα θετικά αποτελέσματα της παγκοσμιοποίησης δεν έχουν καταφέρει να ξεπεράσουν τα αρνητικά.

Με μία αισιόδοξη ματιά στο μέλλον, οι προβλέψεις θα έχουν επιβεβαιωθεί και θα η ανοδική πορεία των ενοποιημένων αγορών θα αποστομώνει καθημερινώς τις αρνητικές κριτικές.

Κοιτάζοντας όμως με την άλλη ματιά, την απαισιόδοξη, η κατάσταση ίσως να φαντάζει πολύ τραγική. Με το χάσμα ανάμεσα στις πλούσιες με φτωχές χώρες να μεγαλώνει, και τις μικρές επιχειρήσεις να κατατροπώνονται από τις πολυεθνικές επιχειρήσεις.

Το πιο σωστό, ίσως, για μας και για την χώρα μας, η οποία είναι μια κατ' εξοχήν αγροτική χώρα (και λέω είναι αγροτική γιατί ο φυσικός πλούτος της χώρας μας είναι τεράστιος ακόμα), είναι τα προχωρήσουμε μπροστά, προσδοκώντας την προσωπική επαγγελματική ανάπτυξη (με τις μικρές ή μεσαίες επιχειρήσεις που διαθέτουμε) αλλά και την ανάπτυξη του κράτους μας.

Άλλωστε, οι Έλληνες φημίζονται για την ευφυΐα τους αλλά και για το επιχειρηματικό τους δαιμόνιο.

Η παγκοσμιοποίηση δεν είναι νέο φαινόμενο. Σπέρματα πολυεθνικού εμπορίου και διεθνούς καταμερισμού εργασίας έχουμε από την Αρχαιότητα, όπου και οι Έλληνες με τον στόλο τους ήταν από τους πρώτους διδάξαντες. Εκείνο που πρέπει να σημειώσουμε σήμερα ως προς την παγκοσμιοποίηση είναι το πέρασμα σε μια νέα, ανώτερη ποιότητα, με πιο σύνθετη μορφή.

Η νέα ποιότητα συνίσταται στο ότι η οικονομία διαπερνά τα διοικητικά φράγματα, υπερισχύει των εθνικών πολιτικών, ενοποιεί τους θεσμούς, καθιερώνει παγκόσμιους κανόνες και δίνει την δυνατότητα στις δυνάμεις που της παγκοσμιοποίησης, τις πολυεθνικές να κυριαρχούν, να αποκομίζουν τεράστια κέρδη και να προσδιορίζουν σε σημαντικό βαθμό την πορεία του κόσμου.

Έχοντας αυτά υπόψη, ίσως τεθεί το ερώτημα: τι ρόλο μπορούν να παίζουν οι Μικρομεσαίες επιχειρήσεις, σε έναν κόσμο που κυριαρχείται από γίγαντες; Αν κάποιος βιαστεί να απογοητευθεί, θα κάνει λάθος.

Η παγκοσμιοποίηση δεν εξαλείφει ούτε τις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ούτε τις οικονομικές και κοινωνικές αντιθέσεις, ούτε την πολιτική. Η συμβολή των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην ανάπτυξη, την απασχόληση και την κοινωνική συνοχή, τόσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και της χώρας μας, είναι αναμφισβήτητη. Το 92% των επιχειρήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πολύ μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις με μέχρι δέκα απασχολούμενα άτομα, ενώ άλλο ένα 6% είναι μεσαίες επιχειρήσεις.

Στη χώρα μας, οι επιχειρήσεις με απασχόληση μέχρι πενήντα άτομα αποτελούν το 99,5% των επιχειρήσεων και απασχολούν το 74% του εργατικού δυναμικού στον ιδιωτικό τομέα.

Η Ελλάδα, με την πληθώρα των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων, κάποτε αποτελούσε παράδειγμα προς αποφυγή και πολλοί θεωρητικοί ή καταστροφολόγοι προέβλεπαν την δραματική μείωση του αριθμού τους, μέχρι και τον αφανισμό τους. Σήμερα, με τις 700.000 περίπου των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων, αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση, υπό την έννοια της

ανθεκτικότητας αυτών των επιχειρήσεων που αναπτύχθηκαν κάτω από αρνητικές συνθήκες για τέτοιου είδους επιχειρήσεις. Υπό αυτή την έννοια δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι ελληνικές Μικρομεσαίες επιχειρήσεις έχουν σοβαρά συγκριτικά πλεονεκτήματα και μπορούν να είναι βιώσιμες και σε συνθήκες παγκοσμιοποίησης.

ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ 21⁰ ΑΙΩΝΑ

Η νέα Μικρομεσαία επιχείρηση, που λειτουργεί στον 21⁰ αιώνα πρέπει να λάβει υπόψη της το νέο παγκόσμιο περιβάλλον. Ο νέος επιχειρηματίας πρέπει πλέον όταν σχεδιάζει την επιχείρησή του, να λαβαίνει υπόψη του και τις άμεσες επιδράσεις που επιφέρει ο παγκόσμιος ανταγωνισμός.

Έχουν αρχίσει να προχωρούν σε πιστοποίηση κατά ISO, σε απόκτηση σήματος ποιότητας και σε προώθηση επώνυμων προϊόντων, με την δική τους ποιοτική στάθμη. Με τον τρόπο αυτό μπορούν να αντιμετωπιστούν αθρόες εισαγωγές υποβαθμισμένων προϊόντων από χώρες φθηνού κόστους όσο και ο ανταγωνισμός από χώρες με υψηλά ποιοτικά στάνταρ.

▼ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ

Η Ελλάδα, όπως προανέφεραμε, είναι μια κατ' εξοχήν αγροτική χώρα, που αν και στις μέρες μας τείνει να γίνει χώρα παροχής υπηρεσιών, διαθέτει ακόμα φυσικό πλούτο και σε συνδυασμό με το μεσογειακό κλίμα της (ήπιοι και υγροί χειμώνες και θερμά καλοκαίρια) μπορεί να αποδώσει κερδοφόρους καρπούς. Το κλίμα αυτό, μας επιτρέπει την καλλιέργεια και την παραγωγή πολλών και διαφόρων αγροτικών προϊόντων. Με μια αναδρομή στο παρελθόν, βλέπουμε να φημίζονται περιοχές της Ελλάδας για τα προϊόντα τους, φήμες οι οποίες φτάνουν μέχρι τις μέρες μας. Αντιπροσωπευτικά παραδείγματα θα λέγαμε ότι είναι οι ελιές καλαμών, οι πατάτες και τα κρεμμύδια από την Νάξο, τα λουκούμια Σύρου, τα αργίτικα πεπόνια, οι πιπεριές Φλωρίνης, τα φιστίκια Αιγίνης και πολλά – πολλά άλλα.

Ας φέρουμε στο μυαλό μας τον Θεσσαλικό κάμπο και την Πελοπόννησο. Λάδι, κρασί, μέλι, μαστίχα, ιχθυηρά, ούζο, γαλακτοκομικά προϊόντα, βαμβάκι και μια τεράστια ποικιλία από αγροτικά προϊόντα παράγει η χώρα μας και όλα τους φημίζονται για την γεύση τους αλλά και για την ποιότητα τους, τόσο σε τοπικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα για την ποιότητα των Ελληνικών προϊόντων είναι η πρόσφατη ανακοίνωση της Greenpeace, σχετικά με τα σταφύλια. Η Οργάνωση συνέλεξε δείγματα σταφυλιών, εισαγόμενων από διάφορες χώρες, προκειμένου να ελέγξει την περιεκτικότητά τους σε υπολείμματα φυτοφαρμάκων. Τα αποτελέσματα αποδείχτηκαν άκρως ενθαρρυντικά για το ελληνικό προϊόν. Συγκεκριμένα, η Οργάνωση συνέλεξε 71 δείγματα σταφυλιών από την Ελλάδα, την Αίγυπτο, τη Γαλλία, την Ιταλία, το Μαρόκο και την Ισπανία, προκειμένου να τα υποβάλλει σε εργαστηριακό έλεγχο και να διαπιστώσει την περιεκτικότητά τους σε φυτοφάρμακα. Οι αναλύσεις απέδειξαν ότι τα ελληνικά σταφύλια είχαν το μικρότερο ποσοστό επιβάρυνσης, ενώ ακολουθούν τα ισπανικά έχοντας το 86% του δείγματος με χαμηλή επιβάρυνση

και το 14% «καθαρό». Στα ιταλικά σταφύλια διαπιστώθηκαν παραβάσεις στο 4% του δείγματος, με χαμηλή επιβάρυνση στο 87% και καθόλου στο 9%. Μεγάλες υπερβάσεις διαπίστωσε η Greenpeace στα σταφύλια προέλευσης Αιγύπτου, Μαρόκου, Τουρκίας. Για τον Έλληνα επιχειρηματία, η ιδέα της εξαγωγής των εγχώριων προϊόντων σε διεθνές επίπεδο φαντάζει τρομακτική, αλλά είναι μόνο μια αντίληψη που αν ξεπεραστεί, θα έχουμε ανάπτυξη της αγοράς και της οικονομίας γενικότερα.

Δυστυχώς όμως υπάρχουν παράγοντες που δυσκολεύουν ή καλύτερα αποτρέπουν την ανάπτυξη της παραγωγής των προϊόντων και της εξαγωγής αυτών. Έρευνες έχουν δείξει ότι και οι ίδιοι οι Έλληνες προτιμούν να αγοράζουν εισαγόμενα αγροτικά προϊόντα. Υπάρχει μια μερίδα ανθρώπων που έχουν την λανθασμένη κατά γενική ομολογία, αντίληψη ότι έχουν καλύτερη ποιότητα. Υπάρχει βέβαια και άλλη μια μερίδα ανθρώπων που αγοράζουν εισαγόμενα λόγω γοήτρου. Κατά κύριο λόγο όμως, ο περισσότερος κόσμος αγοράζει εισαγόμενα επειδή είναι πιο φθηνά απ' ό,τι τα εγχώρια.

Αυτό συμβαίνει για πολλούς λόγους, όπως φθηνότερες πρώτες ύλες και φθηνότερα εργατικά χέρια αλλά και επιχορηγήσεις τύπου dumping. Μέσω του dumping, μια χώρα πουλάει τα προϊόντα της στο εξωτερικό σε τιμές φθηνότερες απ' ό,τι στην εγχώρια αγορά. Το σοβαρότατο αυτό πρόβλημα πρέπει πολύ σύντομα να λυθεί για το καλό της Ελλάδας και των εγχώριων αγορών άλλων χωρών αντίστοιχα.

Ήδη υπάρχουν οργανώσεις, που προσπαθούν για την ανεύρεση μιας λύσης. Με οργανωμένα σχέδια και προτάσεις που απευθύνουν στο κράτος, λαμβάνουν δράση για την ανάπτυξη της αγροτικής παραγωγής, προσπαθώντας για το καλύτερο. Προτάσεις όπως την πολιτική αντι-dumping, παρεμπόδιση του dumping δηλαδή, επιβάλλοντας δασμούς με σκοπό την προστασία της εγχώριας παραγωγής της Ελλάδας.

Η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ) είναι μια από αυτές, για την οποία θα κάνουμε λόγο σε επόμενο

κεφάλαιο λόγω του συνεταιριστικού της χαρακτήρα. Άλλος ένας σύνδεσμος είναι και ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων. Ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων (Π.Σ.Ε.) είναι ελεύθερο επαγγελματικό Σωματείο που ιδρύθηκε το 1945 και αντιπροσωπεύει τους φορείς της εξαγωγικής δραστηριότητας στο σύνολό τους. Αποτελεί την κεντρική εξαγωγική οργάνωση της χώρας, μέλη του είναι εξαγωγικές επιχειρήσεις, συνεταιρισμοί και εξαγωγικές οργανώσεις όλων των κλάδων της εξαγωγής από όλα τα γεωγραφικά διαμερίσματα της χώρας. Σκοπός του Π.Σ.Ε. είναι η προώθηση των συμφερόντων των μελών του και της εξαγωγικής τάξης και η προαγωγή της εξαγωγικής δραστηριότητας στο πλαίσιο της γενικότερης προόδου της εθνικής οικονομίας. Ο Σύνδεσμος, σήμερα, αριθμεί περί τα 1500 ενεργά μέλη, δηλαδή περίπου το 1/3 του συνόλου των ελληνικών εξαγωγικών επιχειρήσεων που όμως πραγματοποιούν το 80% περίπου του συνολικού εξαγωγικού τζίρου.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (Π.Ο.Ε.)

Ο Π.Ο.Ε. είναι ένας ανεξάρτητος παγκόσμιος οργανισμός εμπορίου που ιδρύθηκε το 1995 και στον οποίο ανήκουν όλα τα μέχρι τότε μέλη της GATT (Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου). Αποτελεί τον μόνο διεθνή οργανισμό που ελέγχει το εμπόριο αγαθών, υπηρεσιών και δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας μεταξύ των χωρών. Στόχος του είναι η θέσπιση, μετά από εντατικές διαπραγματεύσεις μεταξύ των μελών του, κοινών κανόνων και αρχών που πρέπει να διέπουν το διεθνές εμπόριο. Να ενισχύσει τις εμπορικές σχέσεις μεταξύ των μελών του και να χρησιμεύσει εκτός των άλλων και ως φόρουμ για τις πολυμερείς εμπορικές διαπραγματεύσεις.

Βάσει της Συνθήκης της Ε.Ε., επίσημος Διαπραγματευτής της Κοινότητας σε όλες τις συμφωνίες του ΠΟΕ, είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η Ελλάδα, όπως και τα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ε.Ε., συμμετέχει ενεργά στη διαμόρφωση των θέσεων και των επιχειρημάτων της Ε.Ε.

Η Έδρα του Π.Ο.Ε. βρίσκεται στην Γενεύη της Ελβετίας. Ιδρύθηκε την 1η Ιανουαρίου 1995 ως συνέχεια της GATT και μέχρι σήμερα έχει 145 μέλη.

Στο πλαίσιο του ΠΟΕ, οι διεθνείς συμφωνίες που άμεσα ή έμμεσα αφορούν στον αγροτικό τομέα, είναι:

- § Η συμφωνία για τη Γεωργία,
- § Η συμφωνία για την Πνευματική Ιδιοκτησία (TRIPs) στην οποία υπάρχουν ρυθμίσεις για τις Γεωγραφικές Ενδείξεις,
- § Η συμφωνία για την εφαρμογή των Υγειονομικών και Φυτοϋγειονομικών μέτρων (SPS),
- § Η συμφωνία για τα Τεχνικά Εμπόδια στο Εμπόριο (TBT),
- § Η συμφωνία για τις Επιδοτήσεις και τα Αντισταθμιστικά Μέτρα (Subsidies and Countervailing Measures), περιλαμβανομένων και των επιδοτήσεων στην αλιεία.

§

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Παγκόσμια Τράπεζα, όπως επίσης η Ευρωπαϊκή Ένωση, με τα θεσμικά όργανα της και με τις πολιτικές ανάπτυξης της, δημιουργήθηκαν για τη διευθέτηση των παγκόσμιων προβλημάτων και την ανάγκη για συνεργασία μεταξύ των χωρών με μοναδικό σκοπό την παγκόσμια ανάπτυξη και ευημερία.

Ωστόσο, υπάρχει και μια άλλη άποψη. Άποψη, η οποία είναι πιο επιφυλακτική απέναντι στους μεγάλους οργανισμούς. Ένα μεγάλο ποσοστό ανθρώπων βλέποντας τις αλλαγές έχει αντίθετη άποψη σχετικά με τα αποτελέσματα των οργανισμών και παραθέτει μια άποψη σεβαστή από όλους την οποία οφείλουμε να την ακούσουμε και να προβληματιστούμε.

Στην περίπτωση που μια χώρα αναγκαστεί να ζητήσει δάνειο από την Παγκόσμια Τράπεζα, για καταφέρει να πάρει τα χρήματα που έχει ανάγκη, θα πρέπει να «συμμορφωθεί» στην πολιτική που χαράζουν οι Παγκόσμιοι Οργανισμοί. Γεγονός που πιθανόν να επηρεάζει αρνητικά την χώρα και την πορεία της. Όπως, για παράδειγμα μια πολιτική σχετικά με την παιδεία ή την πολιτική σχετικά με την μείωση του πληθωρισμού.

Με την μετατροπή της GATT σε ΠΟΕ, ο Οργανισμός αυτός σηματοδότησε αποφασιστικές αλλαγές. Απέκτησε μια φιλοσοφία προσανατολισμένη προς τους «κανόνες». Το παγκόσμιο εμπόριο πλέον «κυβερνάται» από κανόνες, τους οποίους τα κράτη-μέλη οφείλουν να ακολουθούν πιστά. Από τον ίδιο τον Οργανισμό προβλέπεται αστυνόμευση για το αν εφαρμόζονται οι κανόνες ή όχι. Σε περίπτωση που κάποιο μέλος παραβιάσει τον κανονισμό του ΠΟΕ ξεκινά μια διαδικασία επιβολής του κανονισμού ή κάποιες άλλες φορές επιβολή κυρώσεων και προστίμων. Αν μία χώρα του τρίτου κόσμου επιθυμεί να προστατεύσει την παραγωγή της και επιδιώκει εξαίρεση για να προστατεύσει την παραγωγή της από τον ανταγωνισμό των πιο αναπτυγμένων χωρών, αντιμετωπίζει συντονισμένες εμπορικές κυρώσεις από όλα τα μέλη του ΠΟΕ. Μήπως τελικά όλο αυτό τείνει να χαρακτηριστεί και ως «εκβιασμός»;

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Από την Συνθήκη της Ρώμης το 1957, όπου ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση, καθορίστηκαν για πρώτη φορά, γενικοί στόχοι για μια κοινή αγροτική πολιτική. Αιτία στάθηκαν οι πρόσφατες τότε μνήμες από τις στερήσεις του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου και τις ελλείψεις σε τρόφιμα που ακολούθησαν μετά.

Η Κοινή Αγροτική Πολιτική (Κ.Α.Π.) αποτελείται από κανόνες και ρυθμίσεις που διέπουν τις γεωργικές δραστηριότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το κύριο χαρακτηριστικό της Κ.Α.Π. είναι ένα σύστημα επιδοτήσεων που πληρώνεται στους αγρότες. Οι επιδοτήσεις αυτές έχουν σκοπό την διασφάλιση των ελαχίστων επιπέδων παραγωγής, ούτως ώστε οι Ευρωπαίοι να έχουν αρκετά τρόφιμα για κατανάλωση και ένα αρκετά καλό βιοτικό επίπεδο.

Οι στόχοι της ΚΑΠ καθορίζονται στο άρθρο 39 της Συνθήκης της Ρώμης:

1. Βελτίωση της γεωργικής παραγωγικότητας και αποτελεσματικότητας
2. Αύξηση των εισοδημάτων των αγροτών
3. Σταθεροποίηση των αγορών
4. Εγγύηση της διαθεσιμότητας της παραγωγής
5. Εξασφάλιση λογικών τιμών για τους καταναλωτές

Από την δημιουργία της Κ.Α.Π. το 1962, αλλάξανε πολλά μέχρι σήμερα έγιναν αναθεωρήσεις λόγω των μεταβαλλόμενων κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών πιέσεων. Βέβαια οι πρώτες σημαντικές μεταρρυθμίσεις έγιναν το 1992, υπό τον Επίτροπο Γεωργίας Rey MacSharry. Και είχαν στόχο την αποζημίωση των αγροτών για απώλεια εισοδήματος ως αποτέλεσμα της νέας δομής τιμών, την υιοθέτηση νέων μηχανισμών αγοράς, την προσπάθεια για να καταστούν πιο ανταγωνιστικά τα γεωργικά προϊόντα και φυσικά τα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.

ΚΟΙΝΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ

Πολλοί άνθρωποι θεωρούν την Κ.Α.Π. ως την σημαντικότερη κοινή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης με κεντρικό στοιχείο αυτού του θεσμικού συστήματος την Ενιαία Αγορά. Λίγοι όμως από αυτούς βρίσκονται στη χώρα μας. Παρά την Κοινή Αγροτική Παραγωγή και τις δράσεις της, στην Ελλάδα η κατάσταση είναι αρκετά δυσάρεστη λόγω των επιπτώσεων της.

Οι επιπτώσεις δεν είναι ίδιες για όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη χώρα μας ο αγροτικός πληθυσμός που στη τελευταία δεκαετία μειώθηκε κατά 21%, εξακολουθεί να αποτελεί το 15% του ενεργού πληθυσμού έναντι της Ε.Ε. που είναι από 1% - 5%. Ο αγροτικός τομέας της χώρας μας ενεργοποιεί το μεγαλύτερο κομμάτι της βιομηχανικής και βιοτεχνικής παραγωγής (τρόφιμα, ένδυση, κλπ). Το 40% της αξίας των εμπορευμάτων αγροτικής προέλευσης πηγαίνουν σε τρίτα επαγγέλματα, άρα έχει πολύ μεγάλη σημασία στα θέματα του καταμερισμού εργασίας και οι κίνδυνοι συρρίκνωσης

τους δημιουργεί εκρηκτικές καταστάσεις ανεργίας, άμεσα και έμμεσα. Σίγουρα θα αλλάξει το παραγωγικό πρότυπο κάθε περιοχής. Ας πάρουμε για παράδειγμα το παραγωγικό πρότυπο της Αργολίδας που είναι τα εσπεριδοειδή. Με βάση τα εσπεριδοειδή υπάρχει αντίστοιχη υποδομή (βιομηχανίες, εμπορικές εταιρείες, ψυγεία, εταιρείες μεταφορών, αγροτικών εφοδίων, μηχανημάτων κλπ) όλες αυτές οι υποδομές μπορεί να αχρηστευθούν εάν αλλάξει το παραγωγικό πρότυπο. Το ίδιο θα γίνει και σε άλλες περιοχές, π.χ. Ημαθία-ροδάκινο, Ιεράπετρα-θερμοκήπια, Καρδίτσα-βαμβάκι, Αγρίνιο-Καπνός, Μεσσηνία-λάδι, κλπ.

Τελικό αποτέλεσμα; Η μείωση της αγροτικής παραγωγής που θα αυξήσει ακόμα περισσότερο το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου γεωργικών προϊόντων καθώς και την εξάρτηση της χώρας μας από παραγωγές τρίτων χωρών.

Η μεγάλη πλειοψηφία, των ευρωπαϊών αγροτών και καταναλωτών, επιθυμούν μια ΚΑΠ, η οποία να ρυθμίζει την παραγωγή αγροτικών προϊόντων, με σχετική αυτάρκεια, αλλά χωρίς πλεονάσματα, να στηρίζει το εισόδημα των μικρομεσαίων αγροτών και όλων των εργαζομένων του αγροτικού τομέα (Πρωτογενούς, Δευτερογενούς κλπ.).

Βάση επίσημων στοιχείων, η κατανομή των επιχορηγήσεων δυστυχώς είναι άνιση. Η Ελλάδα με σύνολο αγροτικού πληθυσμού ίσο με το 10,5% του συνολικού αγροτικού πληθυσμού της Ε.Ε. εισπράττει μόλις το 6,7% των ενισχύσεων. Αντίθετα η Γαλλία, με το 15% του συνολικού αγροτικού πληθυσμού της Ε.Ε. εισπράττει το 22,5% των επιδοτήσεων, η Αγγλία με το 7,1% εισπράττει το 10,8%, η Δανία με 1,7% εισπράττει το 3%, η Ιρλανδία με το 3% εισπράττει το 5%. Οι αγροτικές επιδοτήσεις, θα πρέπει να δίνονται, με κριτήρια οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά, όχι σε όφελος των μεγάλων παραγωγών, ορισμένων κλάδων και ορισμένων χωρών. Θα πρέπει να έχουν στόχο, τη στήριξη, μιας βιώσιμης και λειτουργικής Γεωργίας, που να δίνει εργασία στους αγρότες καθώς και στους άλλους τομείς, που σχετίζονται με την

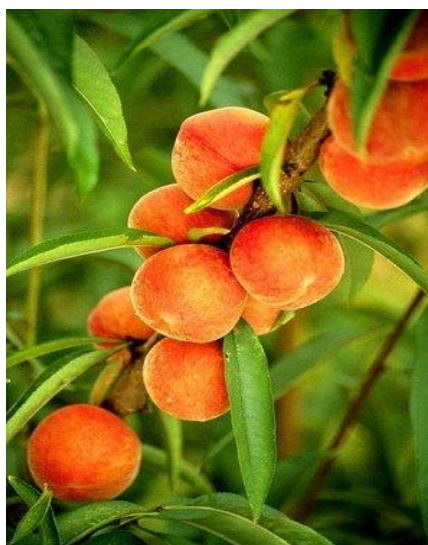
Γεωργία και να εξασφαλίζουν το εισόδημα, και των αγροτών των ορεινών, ημιορεινών και προβληματικών περιοχών, που έχουν μεγαλύτερο κόστος παραγωγής.

Είναι πλέον ορατό ότι τυγχάνουμε διαφορετικών χειρισμών και άνισης-άδικης αντιμετώπισης. Μέχρι στιγμής, από τα ορατά σημερινά αποτελέσματα και τις μελλοντικές προβλέψεις, δεν φαίνεται τίποτα ευνοϊκό στον ορίζοντα.

Πρέπει όμως να αναφέρουμε ότι βρίσκεται σε εξέλιξη ένα κοινοτικό πλαίσιο στήριξης. Κατά την Δ' Προγραμματική Περίοδο στήριξης, τη οποία ξεκίνησε το 2007 και θα ολοκληρωθεί το 2013, γίνονται ενέργειες για την ανάπτυξη της χώρας μας με κύρια εστίαση σε τρεις βασικούς άξονες: βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας – δασοκομίας, βελτίωση του περιβάλλοντος και του τοπίου, βελτίωση της ποιότητας ζωής και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας, συνεπικουρούμενοι με ένα τέταρτο οριζόντιο άξονα (LEADER) που θα βασίζεται στην εμπειρία που αποκτήθηκε από τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες LEADER και θα προσφέρει την δυνατότητα για την εφαρμογή τοπικών προσεγγίσεων.

Τέλος, αξίζει να αναφέρουμε ότι είναι προγραμματισμένες ειδικές ενέργειες για την αντιμετώπιση των καταστροφών αγροτικών περιοχών, καλλιεργειών και εκτάσεων που προκλήθηκαν από τις πυρκαγιές το καλοκαίρι του 2007.

ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

Εστιάζοντας στα τελευταία χρόνια, παρατηρήθηκε μια εντυπωσιακή αύξηση των εξαγωγών το 2005 με αύξηση των εξαγωγών κατά 13,1%. Το 2006 σημειώθηκε **η μεγαλύτερη αύξηση των εξαγωγών κατά την τελευταία 20ετία**. Οι εξαγωγές παρουσίασαν αύξηση κατά 18,2% σε σχέση με το 2005, αύξηση που αντιστοιχεί στο ποσό των 2,56 δις ευρώ. Για το 2007, στοιχεία έχουμε μόνο για το πρώτο δεκάμηνο του έτους. Η συνολική αξία των εξαγωγών για το δεκάμηνο του 2007 παρουσίασε αύξηση κατά 3,7%, φθάνοντας τα €14.210,3 εκατ. έναντι €13.698,4 εκατ. το αντίστοιχο διάστημα του 2006.

Σύμφωνα πάντα με τον Ελληνικό Οργανισμό Παγκόσμιου Εμπορίου (Ο.Π.Ε.), έχουν προγραμματιστεί ενέργειες για την ενίσχυση των εξαγωγών του 2008, με σκοπό την περαιτέρω αύξηση των κερδών της χώρας μας, και την ενίσχυση του ελλειμματικού ισοζυγίου της Ελλάδας.

✓ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΟΠΕ)

Ο ΟΠΕ είναι ένας οργανισμός, μη κερδοσκοπικός, που εποπτεύεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομιών. Συνεργάζεται με τους αντίστοιχους Οργανισμούς της Ε.Ε. και τις Διεθνείς Ενώσεις Οργανισμών Εξωτερικού Εμπορίου, με τα Γραφεία Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων των ελληνικών Πρεσβειών σε όλο τον κόσμο και με τους ελληνικούς κλαδικούς Συνδέσμους, τα Επιμελητήρια και τους φορείς εξωστρέφειας της χώρας.

Είναι ο θεσμοθετημένος φορέας για την υλοποίηση της εξαγωγικής πολιτικής της χώρας, συμμετέχει στο σχεδιασμό, το συντονισμό και και την εφαρμογή της εθνικής πολιτικής προώθησης των εξαγωγών, υποστηρίζει και υλοποιεί δράσεις για την προώθηση της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων και ειδικότερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και αναπτύσσει τεχνογνωσία σε θέματα εξαγωγικής πολιτικής.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΟΠΕ

Με πελατοκεντρικό προσανατολισμό, σύγχρονα εργαλεία marketing, ολοκληρωμένη προσέγγιση των αγορών – στόχων και αξιοποίηση όλων των μεθόδων προβολής και προώθησης, ο ΟΠΕ βοηθάει τις ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις να προωθήσουν το προϊόν τους μέχρι τον πιο μακρινό πελάτη και τελικό καταναλωτή.

Παρέχει στις δυναμικές ελληνικές επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από το μέγεθός τους, την ώθηση που θα τις στρέψει στις διεθνείς αγορές και τις υποστηρίζετε, ώστε να αναδείξουν τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα των προϊόντων και των υπηρεσιών τους.

Εκπαιδεύει τη νέα γενιά εξαγωγικών στελεχών στις σύγχρονες πρακτικές του marketing εξαγωγών, ώστε να αποκτήσουν την τεχνογνωσία και να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται στις διεθνείς αγορές. Ποτέ δεν λείπουν οι δυνατότητες. Η διαφορά είναι ότι σήμερα έχουν τη γνώση, τους πόρους και τη βούληση να κερδίσουν το χαμένο έδαφος, να ενισχύσουν αποτελεσματικά την εξωστρέφεια, να συνεισφέρουν στην οικονομική ανάπτυξη και να εδραιώσουν τη θετική εικόνα της Ελλάδας σε κάθε αγορά του κόσμου. Στόχος του ΟΠΕ είναι να συμβάλει αποφασιστικά, ώστε το σήμα «**Made in Greece**» να εκφράζει και να συμπυκνώνει ό,τι καλύτερο έχει να προσφέρει η σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ελλάδα.

ΣΤΟΧΟΙ – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

- **Οι εθνικοί στρατηγικοί του ΟΠΕ στόχοι είναι:**
- Η ανταγωνιστική Ελλάδα,
- Η υιοθέτηση της επιχειρηματικότητας,
- Η ισομερής στήριξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας στην υπόθεση της ανάπτυξης,
- Η έμφαση στην ποιότητα,
- Ο εξωστρεφής προσανατολισμός στο εμπόριο και τις υπηρεσίες.
- Μέρος της αποστολής του ΟΠΕ είναι να προβάλλουν αυτή τη θετική αντίληψη που θα φέρει τις ελληνικές επιχειρήσεις στη θέση που τους αξίζει στις διεθνείς αγορές.

Στοχοι:

- *Στην αύξηση των εξαγωγών* : Συμβάλλουν στην αύξηση της αξίας των ελληνικών εξαγωγών και στη βελτίωση των ελληνικών μεριδίων στις διεθνείς αγορές
- *Σε περισσότερα, καλύτερα, πιο ποιοτικά προϊόντα* : Διευρύνουν τον αριθμό των ελληνικών εξαγωγίμων προϊόντων, με έμφαση στα προϊόντα με υψηλή προστιθέμενη αξία , στις υπηρεσίες καθώς και τα προϊόντα υψηλής τεχνολογίας .
- *«Ελλάδα σε κάθε αγορά του κόσμου»* : Διερευνούν , ιεραρχούν και στοχεύουν σε μεγάλες αγορές – προτεραιότητας , υφιστάμενες, νέες και αναδυόμενες.
- *«Made in Greece»* : Δημιουργούν ισχυρή εικόνα για τα ελληνικά προϊόντα με ολοκληρωμένα προγράμματα προβολής και προώθησης.

Επιχειρηματικές αποστολές

Ο ΟΠΕ οργανώνει συστηματικά επιχειρηματικές αποστολές. Αξιοποιεί ευκαιρίες για εξαγωγές και διευρύνει τις επιχειρηματικές δραστηριότητες των Ελλήνων παραγωγών.

Η άρτια οργάνωση και οι σωστά προετοιμασμένες επιχειρηματικές συναντήσεις μεγιστοποιούν την δυνατότητα ανάπτυξης συνεργασιών των Ελλήνων παραγωγών προϊόντων και υπηρεσιών εταιρειών με ξένες εταιρείες σε κάθε αγορά στόχο.

Οι επιχειρηματικές αποστολές του Α εξαμήνου 2007 περιελάμβανε χώρες όπως:

- Τουρκία (19-22/3/2007) και (21-24/5/2007)
- ΗΑΕ (25-27/3/2007),
- Βραζιλία – Χιλή (22-26/4/2007)
- Βουλγαρία(Σόφια) (22-24/4/2007) και (3-5/6/2007)

- Πολωνία (24-27/4/2007)
- Αίγυπτος(Καΐρο) (6-9/5/2007)
- Ουγγαρία – Τσεχία (6-10/5/2007)
- Ρωσία (1-4/7/2007) και (13—17/5/2007)
- Μπαχρέιν (14-18/5/2007)
- Εσθονία – Λετονία – Λιθουανία (3-9/6/2007)
- Ιαπωνία (24-28/6/2007)
- Ουκρανία (10-14/6/2007)

Ενώ το Β Εξάμηνο για το 2007 :

- Καναδάς (24-30/9/2007)
- Σερβία (1-5/10/2007)
- Αυστρία (18-21/10/2007)
- Κροατία (21-25/10/2007)
- Αζερμπαϊτζάν (24-27/10/2007)
- ΗΠΑ (24-28/10/2007)
- Ρουμανία (28-31/10/2007)
- Ν. Αφρική (28/10-2/11/2007)
- Αίγυπτος (29/10-1/11/2007)
- Κορέα – Ιαπωνία (3-10/11/2007)
- Ιορδανία – Συρία (11-15/11/2007)
- Ρωσία (13-17/11/2007)
- Φιλιππίνες (2-6/12/2007)
- Ινδία (2-6/2007)
- Κίνα (16-22/12/2007)
- Λιβύη (7-11/122007)
- Κύπρος (10-13/12/2007)
- Τουρκία (13-15/12/2007)

ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΠΕ

Πέρα από τις επιχειρησιακές αποστολές, ο ΟΠΕ αξιοποιεί τον επικοινωνιακό χαρακτήρα των διεθνών εκθέσεων, με υψηλών προδιαγραφών εθνικές συμμετοχές, με συνδυασμένες ενέργειες, με επιχειρηματικές συναντήσεις, με ειδικές παρουσιάσεις, με προβολές προϊόντων και με παράλληλες εκδηλώσεις με όφελος τόσο για τις επιχειρήσεις, όσο και για την εικόνα της χώρας.

Ο ΟΠΕ, συντάσσει το ετήσιο εκθεσιακό πρόγραμμα το οποίο περιλαμβάνει τις εκθέσεις που θα πραγματοποιηθούν σε κάθε χώρα.

Τον Ιανουάριο του 2007 πραγματοποιήθηκε το Cosmoprof Of Shanghai, στην πόλη Σαγκάη της Κίνας με κύριο κλάδο τα καλλυντικά.

Τον ίδιο μήνα, στην Κολωνία της Γερμανίας πραγματοποιήθηκε η έκθεση ISM με κύριο κλάδο των τροφίμων και ποτών.

Για τον ίδιο κλάδο πραγματοποιήθηκε έκθεση και στο Σαν Φρανσίσκο των ΗΠΑ, με τίτλο 32TH Winter Fancy Food Show 2007.

Για τον κλάδο των οίνων και οινοπνευματωδών ποτών, πραγματοποιήθηκε έκθεση στο Λονδίνο, με τίτλο Wine + London 2007.

Κάθε μήνα πραγματοποιούνται εκθέσεις ανά τον κόσμο με αποκλειστικό σκοπό την εξάπλωση των ποιοτικών ελληνικών προϊόντων. Η αναφορά των μέχρι τώρα πραγματοποιημένων εκθέσεων ίσως να μην είναι αναγκαία. Σχετικά όμως με τον κλάδο τροφίμων και ποτών, θα αναφερθούν οι δέκα τελευταίες του 2007:

- 53RD Summer Fancy Food Show 2007 στη Ν. Υόρκη

- Polagra – Food 2007 στη πόλη Ποζναν της Πολωνίας

- World Food Moscow 2007 στην Μόσχα της Ρωσίας

- Fine Food Australia στο Σίδνεϋ της Αυστραλίας

- Anuga στην Κολωνία της Γερμανίας

- IFE Fresh Produce 2007 στην Μόσχα της Ρωσίας

- Interfood & Drink 2007

- FHC China 2007 στην πόλη Σαγκάη της Κίνας

- IFE Foodapest 2007 στη Βουδαπέστη της Ουγγαρίας

- IFE India 2007 στο Νέο Δελχί της Ινδίας

⇒ Για το 2008 έχει συνταχθεί το πλήρες εκθεσιακό πρόγραμμα, παρακάτω αναφέρονται έξι εκθέσεις που έχουν ολοκληρωθεί:

⇒

- 33H WINTER FANCY FOOD SHOW 2008 στο San Diego των ΗΠΑ

- WINE + LONDON 2008

- FRUITLOGISTICA στο Βερολίνο της Γερμανίας (Φλεβάρης 2008)

- ALIMENTARIA 2008 στη Βαρκελώνη της Ισπανίας(Μάρτης 2008)

Alimentaria'08

- FOOD EX 2008 στο Τόκιο της Ιαπωνίας(Μάρτης 2008)

- FOOD ASIA 2008 στη Σιγκαπούρη (Απρίλης 2008)

KERASMA»

Ο ΟΠΕ υπό την αιγίδα του Υπουργείου Οικονομικών αλλά και σε συνεργασία με άλλους Συνδέσμους, όπως ο ΣΕΒΤ, ο ΣΕΒΙΤΕΛ, η ΕΔΟΑΟ, ο ΕΣΒΙΤΕ, η ΠΙΕΜΕΤΕ, ο ΣΕΑΟΠ, ο ΣΕΤΣΕΜ, ο ΣΕΘ και ο ΕΟΤ, δημιούργησε μια επώνυμη επικοινωνιακή οντότητα (brand), το Kerasma με στόχο να λειτουργήσει ως πρεσβευτής της ελληνικής γαστρονομίας σε κάθε γωνιά της γης. Το kerasma συμπυκνώνει και εκφράζει όλες τις βασικές αξίες της διατροφικής μας παράδοσης: την ευεξία, την υγεία, τη ζεστασιά, την απλόχερη προσφορά. Υπογράφει τις νέες γαστρονομικές προτάσεις που δημιουργεί ομάδα Ελλήνων καταξιωμένων chefs και αναδεικνύει τα παραδοσιακά ποιοτικά προϊόντα της χώρας μας: το ελαιόλαδο, την ελιά, τη φέτα, το γιαούρτι, το μέλι, τον κρόκο, τη μαστίχα, τα ιχθυηρά, το κρασί, το ούζο, κ.α.

Ο Παναγιώτης Δρόσος, διευθύνων Σύμβουλος του ΟΠΕ, τονίζει χαρακτηριστικά ότι ο ΟΠΕ έχει σαν όραμα την ανάπτυξη των ελληνικών τροφίμων, οίνων και ποτών και την διεκδίκηση αξιόλογων μεριδίων, ανάλογα με τις δυνατότητες μας στις αγορές του κόσμου.

Το kerasma επιθυμεί να γνωρίσει όλος ο κόσμος τα παραδοσιακά προϊόντα μέσα από τον πλούτο της ελληνικής γαστρονομίας και διατροφής. Να γευτεί ασύγκριτα τρόφιμα και ποτά και να νοιώσει το ελληνικό kerasma στη «γλώσσα» της γεύσης. Να προβάλλει τον ελληνικό τρόπο ζωής και τις αξίες στην ιεροτελεστία του μοιράσματος και τέλος να αναδείξει την συνεισφορά της ελληνικής διατροφής σε μια μακροχρόνια ζωή, γεμάτη υγεία.

ΔΡΑΣΕΙΣ

Το Kerasma, έχει ένα ολοκληρωμένο πλάνο δράσεων που περιλαμβάνει:

- εβδομάδες ελληνικών τροφίμων και ποτών στις σημαντικότερες αλυσίδες σουπερμάρκετ ανά αγορά-στόχο, όπου θα προβάλλουν συνδυασμένα τα προϊόντα με τις νέες γαστρονομικές τους προτάσεις.
- αφιερώματα σε έγκυρα επαγγελματικά και καταναλωτικά περιοδικά.
- εκδηλώσεις προβολής, δειγματισμούς και γευσιγνωσίες οι οποίες θα απευθύνονται σε αντιπροσώπους, διανομείς, αγοραστές και διαμορφωτές κοινής γνώμης.
- επικοινωνία με εξειδικευμένα κοινά ανά χώρα-στόχο, ώστε να εξασφαλίσουν δημοσιότητα και αναγνωσιμότητα για τα προϊόντα μας.
- προσέγγιση διεθνών προσωπικοτήτων, ώστε να γίνουν οι πρεσβευτές των ελληνικών τροφίμων και ποτών.
- παρουσία σε όλες τις Διεθνείς Τουριστικές εκθέσεις που συμμετέχει ο ΕΟΤ.
- παρουσία σε μεγάλες διεθνείς κλαδικές εκθέσεις.

Κομβικό σημείο της πρωτοβουλίας "Kerasma" στάθηκε το 1ο Παγκόσμιο Συνέδριο Ελληνικής Βιομηχανίας Τροφίμων-Ποτών και Γαστρονομίας που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 16 με 19 Μαρτίου 2006. Στο Συνέδριο παρεβρέθησαν πολυάριθμοι εμπορικοί αντιπρόσωποι, εκπρόσωποι των σημαντικότερων δικτύων διανομής, αγοραστές αλυσίδων, δημοσιογράφοι, γευσιγνώστες, οινοχόοι και άλλοι, ειδικού ενδιαφέροντος προσκεκλημένοι. Είναι αυτοί που διαμορφώνουν τις διατροφικές συνήθειες και αγοράζουν το μεγαλύτερο ποσοστό των προϊόντων σε παγκόσμιο επίπεδο. Στόχος τους είναι να τους φέρουν στην Αθήνα για να γνωρίσουν τα ποιοτικά ελληνικά προϊόντα, ώστε να τα αγοράσουν, να τα διακινήσουν και να τα προβάλουν.

Ελληνικά Προϊόντα

Οι αγορές του εξωτερικού δεν έχουν εκτεθεί στον πραγματικό πλούτο των ελληνικών προτάσεων, και έχουν μόνο μια αποσπασματική εικόνα που αδικεί τις πραγματικές μας δυνατότητες.

Το "Kerasma" γίνεται ο πρεσβευτής των ελληνικών ποιοτικών τροφίμων οίνων και ποτών και έρχεται για να μιλήσει για τη μοναδικότητα, την ποικιλία και την ασύγκριτη διατροφική αξία των προϊόντων μας.

Τα κυριότερα Ελληνικά προϊόντα είναι:

- Η Ελιά και το Ελαιόλαδο
- Το Μέλι
- Ο Κρόκος
- Τα Ιχθυηρά
- Η Μαστίχα
- Το Ούζο
- Τα Γαλακτοκομικά προϊόντα
- Ο Οίνος
- Τα Αρωματικά Φυτά
- Οι Σταφίδες

Ελιά και Ελαιόλαδο

Οι Έλληνες ήταν οι πρώτοι που καλλιέργησαν το δένδρο της ελιάς για τα πολύτιμα προϊόντα του, την ελιά και το ελαιόλαδο. Το δένδρο της ελιάς, που δένει αρμονικά με το ελληνικό τοπίο και την ιδιοσυγκρασία των κατοίκων του, σμιλεμένο από τον μεσογειακό ήλιο και τους αιγαιοπελαγίτικους ανέμους υπήρξε πάντοτε μια ατέλειωτη πηγή έμπνευσης για το ελληνικό πνεύμα και ψυχή. Ένα σύμβολο

κοινωνικών και θρησκευτικών αξιών, προόδου, ειρήνης, ευημερίας, φρόνησης και φήμης.

Κατά τη διάρκεια της Μινωικής περιόδου, το ελαιόλαδο αποτελούσε την βάση της κρητικής οικονομίας. Απομεινάρια αυτής της σχέσης μπορούν ακόμα να επισημανθούν στα σωζόμενα χειροποίητα αντικείμενα που υπήρχαν στο παλάτι της άλλοτε παντοδύναμης πολιτείας της Κνωσού.

Η Αθηνά, θεά της σοφίας, αφιέρωσε την ελιά στην πόλη που είχε το όνομά της, την Αθήνα, ως απόδειξη των δεσμών της με την πόλη.

Ένα κλαδί ελιάς σε μορφή στεφανιού ήταν το χρυσό μετάλλιο που απένειμαν στους νικητές των αρχαίων ολυμπιακών αγώνων. Σύμφωνα με το μύθο τα στεφάνια αυτά προέρχονταν από μια ελιά που είχε φυτέψει ο ίδιος ο Ηρακλής. Ο Όμηρος αποκαλούσε το ελαιόλαδο “χρυσό υγρό” και ο Ιπποκράτης “μεγάλο θεραπευτή”.

Σήμερα, στη σκιά των μεγάλων παραδόσεων και των μύθων, η Ελλάδα στηρίζεται ακόμα στην ελιά. Υπάρχουν 120.000.000 ελαιόδενδρα στην Ελλάδα, ή με μια άλλη θεώρηση, σε κάθε Έλληνα πολίτη αντιστοιχούν 12 ελιές. Η Ελλάδα είναι η τρίτη μεγαλύτερη παραγωγός εδώδιμων ελιών και ελαιόλαδου

παγκοσμίως και κατέχει το 16% της διεθνούς αγοράς ελαιόλαδου. Πάνω από 450.000 οικογένειες εξαρτώνται από την παραγωγή ελαιόλαδου ως αρχική ή δευτερεύουσα πηγή εισοδήματος.

Η ελιά αποτελεί ταυτοχρόνως παγκόσμιο σύμβολο της ειρήνης και σύμβολο της Ελλάδας.

Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι το δέντρο της ελιάς μεγάλωσε και έθρεψε αμέτρητες γενιές Ελλήνων, κερδίζοντας έτσι τη θέση της ως αναπόσπαστο τμήμα του ελληνικού πολιτισμού.

Το ελαιόλαδο και οι ελιές, αποτελούν μία από τις κατηγορίες των ποιοτικών Ελληνικών προϊόντων που θα παρουσιαστούν στο 1ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Βιομηχανίας Τροφίμων, Οίνων, Ποτών, και Γαστρονομίας.

Ελιές

Σήμερα, η Ελλάδα παράγει περίπου 120.000 τόνους επιτραπέζιων ελιών ετησίως. Η εξαγωγή επιτραπέζιων ελιών είναι μια από τις σημαντικότερες γεωργικές εξαγωγές της χώρας.

Η συγκομιδή αρχίζει τον Οκτώβριο για τις επιτραπέζιες ελιές και συνεχίζεται για περίπου δύο μήνες, ανάλογα με τον τύπο ελιάς και τη γεωγραφική τους θέση.

Οι πράσινες ελιές - ουσιαστικά λιγότερο ώριμες από τις αντίστοιχες μαύρες - μαζεύονται πρώτες.

Στη συνέχεια συλλέγονται όλες οι μεγάλες μαύρες ελιές που αποτελούν έναν από τους πιο γνωστούς “μεζέδες” της χώρας: οι σφιχτοδεμένες ελιές Καλαμών

με την μυτερή άκρη και οι ζουμερές ελιές της Άμφισσας σε μια ποικιλία καφέ, μαύρων και μωβ χρωμάτων. Η τελευταία ποικιλία που μαζεύεται από το δένδρο είναι η ζαρωμένη μαύρη ελιά, η οποία ωριμάζει στα κλαδιά. Η συγκομιδή της μπορεί να γίνει ακόμα και το Μάρτιο και συντηρείται σε χονδρό αλάτι και όχι σε άλμη.

Στις σαλάτες οι ελιές είναι εύγευστες και ταιριάζουν με όλα τα είδη των λαχανικών, όπως με τις φρέσκες ώριμες ντομάτες, τα αγγούρια, τις πιπεριές, τα κρεμμύδια και άλλα. Συνδυάζονται επίσης θαυμάσια με τα λαχανικά που συντηρούνται στο ελαιόλαδο ή στην άλμη, όπως οι ψημένες κόκκινες πιπεριές, το κουνουπίδι κ.ά.

Οι Έλληνες χρησιμοποιούν τις ελιές και σε μερικές σάλτσες που έχουν ως βάση τη ντομάτα και σερβίρονται με μακαρονάδες.

Υπάρχουν διάφορες πίτες και είδη ψωμιού που ολοκληρώνονται γευστικά μόνο με ελιές. Σε μερικά μέρη της χώρας, φαγητά κατσαρόλας περιλαμβάνουν συχνά ελιές. Ένα τέτοιο πιάτο προέρχεται από την Ζάκυνθο, όπου οι πατάτες μαγειρεύονται με κρεμμύδια, ντομάτες και μαύρες ελιές. Στην ηπειρωτική χώρα, οι ελιές ψήνονται και σερβίρονται σαν μεζές, και στην Κρήτη, ένας από τους πιο νόστιμους μεζέδες είναι οι “οφτές ελιές” δηλαδή οι ψημένες ελιές. Αυτή η διαδικασία εντείνει τη γεύση και το άρωμα της ελιάς και την κάνει ένα από τα καλύτερα ορεκτικά της ελληνικής κουζίνας.

Τα τελευταία χρόνια, η ελιά έχει κατακτήσει τη φαντασία των σύγχρονων δημιουργών, έτσι ώστε στη σημερινή ελληνική κουζίνα οι ελιές χρησιμοποιούνται παντού: στα φαγητά κατσαρόλας, στα τηγανητά, στα ψωμιά, στις πίτες, στις σάλτσες, στη γέμιση, και σε πολλά άλλα.

Ελαιόλαδο

Παρόλο που το ελαιόλαδο παράγεται στην Ελλάδα πάνω από 4000 χρόνια, έχει και σημαντικό παρόν αλλά και ελπιδοφόρο μέλλον. Αναγνωρίζεται παγκοσμίως για την αγνότητα και την εξαιρετική γεύση του και αποτελεί ένα από τα κορυφαία ποιοτικά ελληνικά προϊόντα. Η μοναδική του θέση στην ελληνική διατροφή αποδεικνύεται από το γεγονός ότι είναι η βάση όλων των ελληνικών παραδοσιακών συνταγών.

Ακόμη και σήμερα τα ελαιόδενδρα στην Ελλάδα έχουν την ίδια αντιμετώπιση που είχαν και 2500 χρόνια πριν. Οι κάτοχοι τους τα αγαπούν και τα φροντίζουν. Όπως και στο παρελθόν, η καλλιέργεια της ελιάς είναι ακόμα κυρίως οικογενειακή επιχείρηση. Και όπως συμβαίνει σε κάθε οικογενειακή επιχείρηση όπου οι άνθρωποι δένονται με το αντικείμενο της δουλειάς τους, έτσι και στην καλλιέργεια της ελιάς οι Έλληνες “αγκαλιάζουν” κάθε δένδρο τους με μοναδική προσοχή και φροντίδα.

Η καλλιέργεια της ελιάς είναι διεσπαρμένη σε όλη τη χώρα, παρόλο που η Πελοπόννησος και η Κρήτη κατέχουν πάνω από το 65% της συνολικής παραγωγής. Η μέση ετήσια παραγωγή ελαιόλαδου είναι 350.000 τόνοι.

Η μακροχρόνια καλλιέργεια, σε συνδυασμό με ευνοϊκό κλίμα και τις ποικιλίες που έχουν προσαρμοσθεί στο ελληνικό έδαφος συμβάλλουν στην παραγωγή

ελαιόλαδου κορυφαίας ποιότητας παγκοσμίως.

Το 80% του ελληνικού ελαιόλαδου έχει τη διάκριση “έξτρα παρθένο” την κορυφαία κατηγορία ταξινόμησης στον κόσμο. Το γεγονός αυτό καθιστά την Ελλάδα τον μεγαλύτερο παραγωγό “έξτρα παρθένου” ελαιόλαδου στον κόσμο. Η ανώτερη ποιότητα του ελληνικού “έξτρα παρθένου” ελαιόλαδου αναγνωρίζεται στο διεθνές εμπόριο, και είναι ο λόγος για τον οποίο 150-200 χιλιάδες τόνοι του καλύτερου ελαιόλαδου εξάγονται στην Ιταλία και την Ισπανία και πωλούνται ακριβότερα σε σχέση με ελαιόλαδα άλλης προέλευσης.

Σε διεθνές επίπεδο, η Ελλάδα έχει τη μεγαλύτερη κατά κεφαλήν κατανάλωση ελαιόλαδου, με το μέσο Έλληνα να καταναλώνει περισσότερα από 15 κιλά ετησίως. Δεύτεροι έρχονται οι Ισπανοί, με 11 κιλά κατά κεφαλήν κατανάλωση ετησίως.

Τα βιολογικά ελαιόλαδα και οι ελιές ειδικής προέλευσης, γίνονται όλο και πιο δημοφιλή στην εσωτερική αγορά σημειώνοντας αύξηση περισσότερο από 30% ετησίως.

Έρευνες δείχνουν ότι το ελαιόλαδο είναι η υγιέστερη επιλογή μεταξύ άλλων φυτικών ελαίων και είναι αναπόσπαστο τμήμα μιας ισορροπημένης διατροφής. Το ελαιόλαδο συμβάλλει στη μείωση της LDL χοληστερόλης χωρίς να επηρεάζει τα επίπεδα της HDL χοληστερόλης. Προστατεύει από τις διάφορες ασθένειες, και μειώνει την αρτηριακή πίεση. Μειώνει την πιθανότητα καρκίνου του μαστού κατά 45%, και επίσης θεωρείται ότι παίζει ρόλο στην μείωση του καρκίνου του εντέρου. Προστατεύει από την γήρανση των κυττάρων και ενισχύει τη μνήμη. Επίσης, συμβάλλει στην υγεία του κεντρικού νευρικού συστήματος και των εγκεφαλικών κυττάρων.

Ποιοτικές κατηγορίες

Υπάρχουν τρεις κατηγορίες ελαιόλαδου: Παρθένο, εξευγενισμένο(ραφιναρισμένο) και πυρηνέλαιο.

Παρθένο ελαιόλαδο

Παράγεται από την πολτοποίηση του καρπού είτε με μηχανικά μέσα είτε με άλλες φυσικές επεξεργασίες σε συνθήκες που δεν αλλοιώνουν τη σύνθεσή του. Αυτές οι επεξεργασίες περιορίζονται στο πλύσιμο, το διαχωρισμό, τη φυγοκέντριση και το φιλτράρισμα.

Στη συνέχεια, τα παρθένα ελαιόλαδα ταξινομούνται σύμφωνα με την οξύτητά τους. α) Εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο είναι η κορυφαία κατηγορία με ελεύθερη οξύτητα όχι μεγαλύτερη από 0,8 γρ. ανά 100 γραμμάρια. Είναι ιδανικό για τις σαλάτες και τις σάλτσες.

β) Παρθένο ελαιόλαδο, με ελεύθερη οξύτητα που δεν υπερβαίνει τα 0,2 γρ. ανά 100 γραμμάρια. Είναι ιδανικό για το μαγείρεμα.

Εξευγενισμένο ελαιόλαδο

Αυτή η κατηγορία είναι ένα μίγμα εξευγενισμένου και παρθένου ελαιόλαδου. Η ελεύθερη οξύτητα δεν μπορεί να υπερβεί τα 0,1 γρ ανά 100 γραμμάρια.

Πυρηνέλαιο

Αυτή η κατηγορία είναι ένα μίγμα εξευγενισμένου πυρηνέλαιου και βρώσιμου παρθένου ελαιόλαδου. Η ελεύθερη οξύτητα δεν μπορεί να υπερβεί τα 0,1 γρ ανά 100 γραμμάρια.

Μέλι

Οι Έλληνες γνώρισαν και αγάπησαν το μέλι πολύ νωρίτερα από το ελαιόλαδο και πολύ πριν από το κρασί. Στην αρχαία Ελλάδα, η μέλισσα και όλα τα προϊόντα που προέρχονται απ' αυτήν βρίσκονταν ψηλά στην εκτίμηση και του λαού και των κυβερνώντων. Πάμπολλες μυθολογικές αναφορές και αναπαραστάσεις σε αρχαία ελληνικά αγγεία, κυρίως του 6π.Χ., αποτελούν απόδειξη για την σημαντική θέση που κατείχαν τα προϊόντα των μελισσών στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων, όχι μόνο ως τρόφιμα αλλά και ως θεραπευτικά μέσα.

Σήμερα, το ελληνικό μέλι είναι παγκοσμίως ξακουστό για την εξαιρετική του ποιότητα, το μοναδικό του άρωμα και την πλούσια γεύση του.

Η μεγάλη ποικιλομορφία του, όσον αφορά τη γεύση και το άρωμά του, το θέτει πολύ υψηλά στην παγκόσμια κατάταξη και του παρέχει διεθνή αναγνώριση. Αυτό το πλεονέκτημα οφείλεται κυρίως στην πλούσια ελληνική χλωρίδα, που αποτελείται από πολυάριθμα άγρια φυτά και βότανα.

Στην Ελλάδα παράγονται περίπου 12.000 τόνοι μελιού ετησίως. Το 60-70% αυτής της παραγωγής προέρχεται από εκκρίματα μελιτώματος (δασικό μέλι) και το υπόλοιπο από λουλούδια (μέλι λουλουδιών). Η μεγαλύτερη ποσότητα του δασικού μελιού προέρχεται από τα πεύκα, τα έλατα και τις βελανιδιές. Αυτοί οι τύποι μελιών δεν κρυσταλλώνουν και έχουν υψηλή θρεπτική αξία, λόγω του υψηλού περιεχομένου τους σε ιχνοστοιχεία (κάλιο, νάτριο, μαγνήσιο, σίδηρος κ.ά.).

Το μέλι λουλουδιών ταξινομείται σε αμιγείς κατηγορίες όπως το ονομαστό θυμαρίσιο μέλι, το πολύ αρωματικό μέλι του άνθους πορτοκαλιάς, το μέλι από ερείκη, το μέλι από κάστανο, το πλούσιο σε αντιβακτηριακές ιδιότητες μέλι βαμβακιού και διάφοροι άλλοι τύποι μελιού που συλλέγονται κυρίως από τα αρωματικά βότανα της ελληνικής επαρχίας, όπως η αγριορίγανη η άγρια λεβάντα και πολλά άλλα.

Σήμερα, υπάρχουν περίπου 25.000 μελισσοκόμοι στην Ελλάδα και περίπου 1,3 εκατομμύρια κυψέλες. Παρά το μεγάλο αριθμό των κυψελών – τις βλέπει κανείς σε όλη την ελληνική ύπαιθρο – η παραγωγή είναι σχετικά περιορισμένη. Οι αριθμοί ποικίλλουν ανάλογα με την πηγή, αλλά ο όγκος παραγωγής είναι αρκετά σταθερός από χρόνο σε χρόνο.

Οι μελισσοκόμοι μετακινούν τις κυψέλες τους από μέρος σε μέρος και από πλαγιά σε πλαγιά, προκειμένου να εκμεταλλευτούν τα πλεονεκτήματα κάθε εποχής και να δώσουν τροφή στις κυψέλες τους. Η εποχή της παραγωγής αρχίζει τον Μάρτιο και τελειώνει γύρω στον Νοέμβριο στα νοτιότερα μέρη της Ελλάδας. Τον Μάιο, όταν ανθίζουν οι πορτοκαλιές, οι μέλισσες τρέφονται από τα λουλούδια τους, που έχουν μεθυστικό άρωμα. Ο Ιούλιος είναι ο μήνας για το θυμαρίσιο μέλι, ο Σεπτέμβριος για το πεύκο και την ερείκη, η οποία ανθίζει επίσης και το Μάιο. Κατά γενικό κανόνα, η συγκομιδή του μελιού γίνεται αμέσως μετά την περίοδο σίτισης, για να εξασφαλισθεί όσο το δυνατόν καλύτερη γεύση.

Βασικά το μέλι ήταν η πρώτη – και για αρκετό διάστημα η μόνη – γλυκαντική ουσία που είχαν οι Έλληνες στη διατροφή τους. Ακόμα και σήμερα παραμένει η πιο εκλεκτή. Το μέλι, μαζί με την ελιά και το σταφύλι, σημαντικά διατροφικά είδη από την αρχαιότητα, σηματοδότησαν την αρχή της ελληνικής γαστρονομίας και της ελληνικής κουζίνας που διατηρεί μέχρι και σήμερα τις μοναδικές και αυθεντικές γεύσεις της.

Το Πάσχα σε πολλά Ελληνικά νησιά βρίσκουμε γλυκίσματα που περιέχουν τυρί και μέλι. Οι μάγειρες στο Βυζάντιο σιγόβρασαν το ελληνικό μέλι για να σιροπιάσουν τα ονομαστά γλυκά του ταψιού, όπως τον μπακλαβά, το γαλακτομπούρεκο, το κανταΐφι και τους λουκουμάδες, όλα δημοφιλή γλυκά ακόμα και σήμερα στην ελληνική κουζίνα.

Στο μαγείρεμα, το μέλι δίνει μια γεύση που οι άλλες γλυκαντικές ουσίες δεν μπορούν να δώσουν. Οι Έλληνες δημιουργοί το γνωρίζουν καλά αυτό και αυτός είναι ένας από τους λόγους που το μέλι παίζει ακόμα και σήμερα σημαντικό ρόλο στην ελληνική κουζίνα. Χρησιμοποιείται όχι μόνο στα επιδόρπια αλλά και ως συστατικό σε κλασικά ελληνικά πιάτα, όπως το στιφάδο και ο καπαμάς, που κατάγεται από την Κέρκυρα. Στην Κρήτη χρησιμοποιείται μερικές φορές στο μαρινάρισμα του αρνίσιου κρέατος και προστίθεται στο τέλος σε διάφορα ψητά κατσαρόλας όπου σιγοβράζει μέχρι να καραμελώσει.

Οι σύγχρονοι μάγειρες το αναμιγνύουν με ξίδι από σταφίδα και χυμό από πορτοκάλι και το χρησιμοποιούν σαν σάλτσα για όλα τα φαγητά, από τα θαλασσινά μέχρι τις σαλάτες.

Δεκάδες βιβλία έχουν γραφτεί για το μέλι, το θαυμαστό αυτό προϊόν της ελληνικής φύσης. Είναι χαρακτηριστικό ότι δεν έχουν υπάρξει ποτέ αρνητικές κριτικές όσον αφορά το ελληνικό μέλι, επειδή από όπου κι αν προέρχεται, Κρήτη, Πελοπόννησο, Θάσο, Ήπειρο, οποιοδήποτε άλλο νησί ή τον Υμηττό της Αττικής, προσκαλεί όποιον το δοκιμάζει στην παντοτινή ερωτική σχέση που έχουν οι Έλληνες με την απόλαυση.

Μαστίχα

Η μαστίχα προέρχεται από τη ρητίνη που στάζει σαν δάκρυ από τον φλοιό του μαστιχόδεντρου (*Pistacia lentiscus*).

Είναι αποκλειστικά ελληνικό προϊόν, γιατί παρότι το μαστιχόδεντρο φυτρώνει σε πολλά μέρη, δακρύζει μόνο στο νησί της Χίου, παράγοντας κατ' αυτό τον τρόπο τους πολύτιμους κρυστάλλους του.

Ο Ηρόδοτος είχε γράψει από τον 5ο αιώνα π.Χ. για την ιδιαίτερη συμπεριφορά του μαστιχόδεντρου. Σύμφωνα με την παράδοση, τα μαστιχόδεντρα άρχισαν να δακρύζουν όταν οι Ρωμαίοι βασάνισαν τον Άγιο Ισίδωρο, προστάτη του νησιού.

Ο Κολόμβος έμεινε στο νησί μεταξύ του 1473 και του 1474, κι έμαθε για τη μαστίχα, που ήταν περιζήτητη εκείνη την εποχή. Σκέφτηκε λοιπόν ότι, αν κατάφερνε να βρει άλλη πηγή μαστίχας, θα έσπαγε το μονοπώλιο της Χίου και θα γινόταν πολύ πλούσιος. Στο Νέο Κόσμο βρήκε δέντρα πανομοιότυπα με τα μαστιχόδεντρα της Χίου, που όμως δεν δάκρυζαν.

Από τότε έχουν γίνει πολλές προσπάθειες για καλλιέργεια του μαστιχόδεντρου σε άλλες περιοχές της Ελλάδας και σε άλλες χώρες, πάντα όμως ανεπιτυχείς. Σύμφωνα με επιστημονικά στοιχεία, το φαινόμενο αυτό σχετίζεται με το εύκρατο κλίμα του νησιού, καθώς και με την υποθαλάσσια ηφαιστειακή ζώνη της περιοχής και το πλούσιο σε ασβεστόλιθο έδαφος της Χίου.

Η φροντίδα των φυτειών των μαστιχόδεντρων διαρκεί ολόκληρο το χρόνο και επιτελείται από τις οικογένειες των περίπου 4.850 μελών της ένωσης μαστιχοπαραγωγών. Τους χειμερινούς μήνες τα κλαδιά κλαδεύονται και

αραιώνονται, και στη συνέχεια το έδαφος κάτω από τα δέντρα καθαρίζεται και ξεχορταριάζεται μέχρι να γίνει λείο. Έπειτα, πάνω από το σημείο αυτό κοσκινίζεται άσπρο λεπτό χώμα και πατιέται καλά, γιατί η ρητίνη θα σκούραινε και θα χαλούσε αν έσταζε και στέγωνε επάνω σε κοκκινόχωμα. Το καλοκαίρι σηματοδοτεί την έναρξη της περιόδου του «κεντήματος».

Από τις αρχές Ιουνίου μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου, οι άντρες κάνουν δυο φορές την εβδομάδα κάθετες τομές, βάθους 4-5 χιλιοστών και μήκους 10-15 χιλιοστών, στους κορμούς και τα κλαδιά κάθε δέντρου. Η διαδικασία ονομάζεται «κέντημα», αλλά θυμίζει περισσότερο το σκίσιμο που κάνουμε στο μπούτι ενός αρνιού για να βάλουμε σκόρδο. Ένα δέντρο μπορεί να δεχτεί από 20 έως 100 τομές, ανάλογα με την ηλικία του.

Παρότι μπορούν να ζήσουν πάνω από 100 χρόνια, τα μαστιχόδεντρα αρχίζουν να στάζουν ρητίνη μετά το πέμπτο έτος της ηλικίας τους και παραμένουν παραγωγικά μέχρι να κλείσουν το εβδομηκοστό. Η ρητίνη συνήθως χρειάζεται 10 με 20 μέρες για να πήξει και η πρώτη συγκομιδή, που γίνεται μετά τον δεκαπενταύγουστο, αποδίδει μεγαλύτερα δάκρυα. Η δεύτερη συγκομιδή διαρκεί από τα μέσα Σεπτεμβρίου έως τα μέσα Οκτωβρίου ή την πρώτη καταιγίδα, ενώ ο καθαρισμός των κρυστάλλων για την επεξεργασία μπορεί να διαρκέσει μέχρι την περίοδο του κλαδέματος.

Στη μαγειρική, η μαστίχα αρωματίζει ελληνικά αρτοσκευάσματα, αναρίθμητα γλυκίσματα, ένα λικέρ που μοιάζει με ούζο, καθώς και μια τσίχλα.

Χρησιμοποιείται επίσης στην παραγωγή βερνικιών και κολλητικών ουσιών.

Το σημαντικότερο από όλα όμως είναι ότι οι επιστήμονες επιβεβαιώνουν σήμερα για τη μαστίχα αυτό που είχαν παρατηρήσει παλαιότερα οι σοφοί κι είχε επισημάνει ο Ιπποκράτης : η μαστίχα βοηθάει σε αναρίθμητες ασθένειες. Για

παράδειγμα, μια ερευνητική ομάδα του Πανεπιστημίου του Νότιγγαμ στο Ηνωμένο Βασίλειο ανακάλυψε ότι ακόμα και μικρές ποσότητες μαστίχας μπορούν να καταστρέψουν τα βακτήρια *helicobakter pylori*, που μόλις δέκα χρόνια αναγνωρίστηκαν ως η κύρια αιτία για το πεπτικό έλκος και τον καρκίνο του στομάχου.

Επιπλέον, οι επίδεσμοι και τα χειρουργικά ράμματα που κατασκευάζονται από μαστίχα θεραπεύουν το δέρμα. Η μαστίχα φαίνεται ότι μειώνει τη χοληστερίνη, έχει αντιφλεγμονώδεις ιδιότητες, ενεργεί ως αντιοξειδωτικό (εξομαλύνοντας τις ρυτίδες εσωτερικά και εξωτερικά) και μπορεί να προστατεύσει ακόμα και από την αρτηριοσκλήρωση. Η πανάκεια του χθες μοιάζει όλο και περισσότερο με το θαυμαστό φάρμακο του αύριο. Μπορεί ακόμα και να αποκαταστήσει το μάσημα της τσίχλας, καθιστώντας το αποδεκτό στον πολιτισμένο κόσμο, μια που ούτως ή άλλως πρόκειται για ένα εντελώς φυσικό προϊόν!

Σύμφωνα με νόμο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (123/1997), η Μαστίχα της Χίου έχει γίνει αποδεκτή κι έχει καθιερωθεί ως ελληνικό προϊόν, κι έτσι η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα που έχει το δικαίωμα να την παράγει. Η Μαστίχα της Χίου είναι ένα από τα εκλεκτά ελληνικά προϊόντα που θα παρουσιαστούν στο 1ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Βιομηχανίας Τροφίμων, Οίνων, Ποτών, και Γαστρονομίας

Γαλακτοκομικά προϊόντα

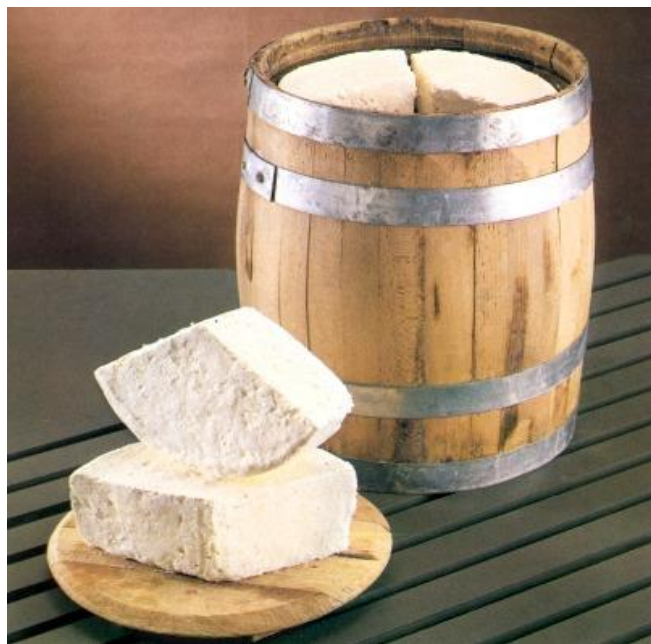
Η Ελλάδα παράγει εκλεκτά γαλακτοκομικά προϊόντα από την εποχή του Ομήρου. Ήδη, η πρώτη αναφορά στην παρασκευή τυριού γίνεται στην Οδύσσεια. Κατά περίεργο ίσως τρόπο, ο πρώτος καταγεγραμμένος στα χρονικά τυροκόμος δεν είναι κανένας γραφικός βοσκός, αλλά ο μονόφθαλμος Κύκλωπας Πολύφημος. Όπως εξηγεί ο Όμηρος, ο Πολύφημος δεν χόρταινε να πίνει γάλα. Αφού έπινε λοιπόν μεγάλες ποσότητες, άφηνε ό,τι περίσσευε στην κρύα και σκοτεινή σπηλιά του και αυτό γινόταν αργότερα τυρί.

Ο Αριστοτέλης – όταν ξεκουραζόταν από τα πολύπλοκα ηθικά ζητήματα που τον απασχολούσαν– έφτιαχνε τυρί στον ελεύθερο χρόνο του. Έγραψε μάλιστα και δυο συνταγές για να μην τις ξεχάσει. Ευτυχώς, τόσο οι φιλοσοφικές θεωρίες του, όσο και οι συνταγές του για το τυρί σώζονται σήμερα.

Η τυροκομία άνθισε και κατά τη διάρκεια των βυζαντινών χρόνων. Μεταξύ των λιγοστών γραπτών μαρτυριών από εκείνη την εποχή, υπάρχουν αναφορές στα τυριά βλάχικο και μυζήθρα. Η Δόξα κι η Γεύση του Βυζαντίου σε όλο τους το μεγαλείο!

Τα ελληνικά γαλακτοκομικά προϊόντα έχουν μεγάλη θρεπτική αξία κι είναι πλούσια σε στοιχεία βασικά για την ανάπτυξη του ανθρώπινου οργανισμού. Πάντως, τα πιο δυναμικά ελληνικά γαλακτοκομικά προϊόντα είναι η περίφημη φέτα και το επίσης ξακουστό ελληνικό γιαούρτι.

Φέτα

Η φέτα είναι το πιο γνωστό ελληνικό τρόφιμο στο εξωτερικό. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει κατοχυρώσει την φέτα ως προϊόν με Π.Ο.Π. (Προστατευμένη Ονομασία Προέλευσης) κι έχει εκδώσει νομοθετικό διάταγμα, σύμφωνα με το οποίο απαγορεύεται οι ευρωπαϊκές χώρες πλην της Ελλάδας να χρησιμοποιούν το όνομα Φέτα. Στην Ευρώπη, παρόμοια τυριά πρέπει πλέον να αποκαλούνται «λευκά τυριά σε άλμη». Εντός της Ελλάδας, η φέτα μπορεί να παρασκευάζεται σε ορισμένες μόνο περιοχές: στη Μακεδονία, στη Θράκη, στη Θεσσαλία, στη Στερεά Ελλάδα, στην Πελοπόννησο και στη Λέσβο.

Η φέτα παρασκευάζεται εύκολα. Έχει μια ήπια, γαλακτώδη γεύση που παραμένει φρέσκια και προσιτή, ώστε να μπορεί κανείς να την απολαμβάνει καθημερινά.

Η παραγωγή της ελληνικής φέτας διέπεται από πολύ συγκεκριμένους κανόνες που ελέγχουν την παρασκευή της και το επιτρεπόμενο ποσοστό της περιεκτικότητας του τυριού σε γάλα κατσίκας. Η φέτα φτιάχνεται κυρίως από πρόβειο γάλα, αλλά μπορεί επίσης να προστεθεί ένα μικρό ποσοστό από γάλα κατσίκας (έως 30%). Το αγελαδινό γάλα δεν χρησιμοποιείται ποτέ στην παραγωγή της πραγματικής φέτας.

Η φέτα παράγεται ως επί το πλείστον σε μικρά γαλακτοκομεία που αγοράζουν το γάλα απευθείας από τους γύρω κτηνοτρόφους. Ωστόσο, η διαδικασία παραγωγής είναι η ίδια, είτε το γαλακτοκομείο είναι μικρό, είτε είναι μεγάλο. Το γάλα συλλέγεται από τα γαλακτοκομεία ή διανέμεται σε αυτά καθημερινά. Το πρόβειο γάλα, σε σύγκριση με το αγελαδινό, είναι χαμηλό σε απόδοση, αλλά πλούσιο σε πρωτεΐνες και λιπαρά.

Οι Έλληνες (μαζί με τους Γάλλους που έχουν πάθος για τα τυριά) κατέχουν την πρώτη θέση στην Ευρώπη στην κατά κεφαλήν κατανάλωση τυριού. Είναι αρκετά λεπτολόγοι με τη φέτα τους. Ορισμένοι την προτιμούν μαλακή, υγρή και αρκετά γλυκιά, ενώ άλλοι τη θέλουν όσο πιο σκληρή κι εύθρυπτη γίνεται. Σε κάποιους αρέσει η διακριτή γεύση του κατσικίσιου γάλακτος, ενώ κάποιοι άλλοι πάλι θέλουν η φέτα τους να ξινίζει λίγο.

Παρότι οι διαφορές είναι λεπτές, τα τυροπωλεία και τα καταστήματα σε ολόκληρη την Ελλάδα διαθέτουν πάνω από δέκα είδη φέτας από διαφορετικά μέρη της χώρας. Το πιο εκπληκτικό από όλα είναι η βαρελίσια φέτα, που γυαλίζει από το τυρόγαλο μέσα στο βαρέλι και κόβεται σε περιποιημένα τριγωνικά κομμάτια.

Η φέτα αποτελεί την πεμπτουσία των ελληνικών επιτραπέζιων τυριών, αλλά πηγαίνει τέλεια και με όλα τα φαγητά. Χρησιμοποιείται ως κύριο υλικό σε γευστικές πίτες που γίνονται με φέτα και αβγό ή με συνδυασμό περισσότερων τυριών ή από μείγμα χορταρικών και τυριού. Επίσης, έχει πάντα περίοπτη θέση ανάμεσα στους μεζέδες, και μπορεί να ψηθεί ή ακόμα και να σοταριστεί, μερικές φορές με κρούστα από ξηρούς καρπούς ή σουσάμι ή πιο απλά, από μείγμα αβγού κι αλευριού. Το καλοκαίρι, το μυαλό αναπόφευκτα πάει στις ώριμες, ζουμερές ντομάτες, στα τραγανά αγγούρια και τις μυρωδάτες, σαρκώδεις ελιές. Προσθέστε σε αυτά και λίγα κομμάτια φέτα και θα έχετε φτιάξει τη βάση μιας κλασικής χωριάτικης σαλάτας. Με ορισμένα ακόμα υλικά, μπορείτε να κάνετε τη σαλάτα σας ακόμα πιο πλούσια. Προσθέστε, για παράδειγμα, κάπαρη, ρίγανη, πιπεριά, κρεμμύδι κομμένο σε ροδέλες και μια

γενναιόδωρη ποσότητα από έξτρα παρθένο ελαιόλαδο.

Στην Κρήτη, τα ίδια βασικά υλικά χρησιμοποιούνται για την παρασκευή της τοπικής σαλάτας. Αυτή φτιάχνεται με τα σταρένια ή τα κριθαρένια παξιμάδια του νησιού, που υγραίνονται και χρησιμοποιούνται ως βάση για τις κομμένες σε ανομοιόμορφα κομμάτια ντομάτες, τις ελιές και τα κρεμμύδια. Οι ντόπιοι μάγειρες περιχύνουν τη σαλάτα με λίγο έξτρα παρθένο ελαιόλαδο και ρίχνουν από πάνω τρίμματα φέτας. Τα παξιμάδια απορροφούν όλους τους χυμούς και μαλακώνουν. Η σαλάτα είναι από μόνη της ένα πλήρες γεύμα.

Η φέτα, τέλος, σερβίρεται πάντα με τα λαδερά. Σε ορισμένες περιοχές της χώρας το τυρί αναμειγνύεται στην κατσαρόλα με τα λαχανικά, για να λιώσει και να γίνει ένα μαζί τους, δημιουργώντας έτσι μια παχύρρευστη κι απολαυστική σάλτσα.

Γιαούρτι

Το γιαούρτι υπάρχει από τότε που υπάρχει και το γάλα. Αποτέλεσε τον πρώτο και πιο άμεσο τρόπο να διατηρηθεί το γάλα επιμηκύνοντας τη διάρκειά του για αρκετές εβδομάδες.

Το ελληνικό γιαούρτι, γνωστό σε ολόκληρο τον κόσμο για την ποιότητα, την πυκνότητα και την αναλλοίωτη, θαυμάσια ξινή γεύση του, αποτελεί προϊόν των ποιμενικών παραδόσεων της χώρας. Μέχρι σχετικά πρόσφατα, την παραγωγή του γιαουρτιού ρύθμιζαν εξ' ολοκλήρου οι κτηνοτροφικές και εποχιακές συνθήκες. Η Ελλάδα ήταν ανέκαθεν ένα βοσκοτόπι, αλλά μόνο για τα πρόβατα και τις κατσίκες. Οι αγελάδες χρησιμοποιούνταν σε εργασίες, για να οργώνουν τη γη, να σέρνουν βαριά φορτία, και σπάνια εκτρέφονταν για το γάλα τους. Τα πρόβατα κι οι κατσίκες παρείχαν το περισσότερο γάλα που κατανάλωναν οι Έλληνες. Το γιαούρτι παραγόταν πάντα από πρόβειο γάλα και εποχιακά, από το τέλος του φθινοπώρου έως τις αρχές του Ιουνίου. Η εποχιακή παραγωγή του οφειλόταν σε δυο λόγους. Τα πρόβατα παράγουν γάλα από τη στιγμή που γεννούν μέχρι το καλοκαίρι, όταν και δεν έχουν πια άλλο γάλα να κατεβάσουν λόγω της ζέστης και της έλλειψης χορταριού για βοσκή. Η ζέστη του καλοκαιριού στην Ελλάδα δεν ευνοούσε ποτέ την παραγωγή γάλατος. Το γιαούρτι χρειάζεται να διατηρηθεί δροσερό μόλις πήξει, αλλά μέχρι τη δεκαετία του 1950 η ψύξη εκτός των πόλεων ήταν κάτι το σπάνιο. Τα αποθηκευτικά κελάρια είναι αρκετά δροσερά από το φθινόπωρο έως την άνοιξη, αλλά όχι και το καλοκαίρι. Το γιαούρτι γινόταν αμέσως μετά το άρμεγμα, όσο η θερμοκρασία του γάλατος ήταν ίδια με τη θερμοκρασία του ζώου και ιδανική για την προσθήκη των βακτηρίων γαλακτικού οξέος που το μετατρέπουν σε γιαούρτι. Ο βοσκός προσέθετε απλώς στο γάλα λίγο γιαούρτι από την τελευταία παραγωγή ως μαγιά. Διατηρούσε τα δοχεία καλυμμένα και ζεστά, πιθανώς στο ίδιο δωμάτιο όπου έφτιαχνε και το τυρί του. Όταν οι άνθρωποι άρχισαν να βράζουν το γάλα που χρησιμοποιούσαν για την παραγωγή γιαουρτιού, ήξεραν ότι, πριν προσθέσουν τη μαγιά, έπρεπε να περιμένουν μέχρι η θερμοκρασία του να πέσει και να φτάσει τη θερμοκρασία «προβάτου».

Το γιαούρτι, το κατεξοχήν προϊόν του βοσκού, ήταν ειδικότητα των περιπλανώμενων ποιμενικών φυλών που περιδιάβαιναν μεγάλο μέρος της

Ελλάδας. Οι Βλάχοι, για παράδειγμα, στην ορεινή Ήπειρο, ήταν ποιμένες με ισχυρή παράδοση στην παρασκευή τυριού. Έφτιαχναν γιαούρτι σε ξύλινους κάδους.

Στα περισσότερες άλλες περιοχές της Ελλάδας, το γιαούρτι έπηξε σε πήλινα δοχεία, των οποίων η εσωτερική επιφάνεια ήταν στιλβωμένη. Αυτός ο τρόπος πηξίματος του γιαουρτιού είναι δημοφιλής ακόμα και σήμερα, κι όχι άδικα: τα κεραμικά δοχεία είναι πορώδη και, κατά συνέπεια, επιτρέπουν στον ορρό του γάλακτος (με περιεκτικότητα σε νερό) να διαρρεύσει αργά, σχηματίζοντας σταγόνες στα πλαϊνά τοιχώματά τους. Με την απελευθέρωση του νερού, το γιαούρτι πήζει και κρυνώνει.

Στην Ελλάδα, το γιαούρτι συνοδεύει κάθε γεύμα: πηγαίνει με το πιλάφι, με τη σάλτσα ντομάτας, σερβίρεται με βραστά ή τηγανητά λαχανικά, με κεφτέδες και ψητά κρέατα. Χρησιμοποιείται ως σάλτσα, ψήνεται πάνω από το κοτόπουλο και ορισμένα φαγητά από μοσχαρίσιο κρέας, για να πήξει και να γίνει σαν μπεσαμέλ. Χρησιμοποιείται ως καρύκευμα, αναμειγνύεται με τριμμένα αγγούρια και σκόρδο για να φτιάξει το γνωστό σε όλους μας τζατζίκι, ή συνοδεύει γευστικές πίτες, μια παράδοση των ορεινών περιοχών της Βόρειας Ελλάδας. Σε ορισμένα μέρη μάλιστα σερβίρεται κι ως δροσερή σούπα το καλοκαίρι. Περιχυμένο με μέλι ή γλυκά του κουταλιού, το γιαούρτι είναι θεϊκό. Το στραγγιστό γιαούρτι από πρόβειο γάλα ήταν σπάνιο και χρησιμοποιούνταν αντί για σαντιγί σε επιδόρπια, όπως το καραμελωμένο κυδώνι, ή ως πουτίγκα με μέλι και καρύδια. Μια συνηθισμένη λιχουδιά, ιδιαίτερα αγαπητή στα παιδιά ακόμα και σήμερα, είναι η «πέτσα» του γιαουρτιού που βγαίνει από την επιφάνειά του και πασπαλίζεται με ζάχαρη.

Οι Έλληνες έχουν επιδοθεί και στην παραγωγή στραγγιστού γιαουρτιού από αγελαδινό γάλα. Το παρασκευασμένο με τον ελληνικό τρόπο στραγγιστό

γιαούρτι έχει κάνει πάταγο τελευταία στην αγορά της Ευρώπης και των ΗΠΑ. Οι αμερικανοί σεφ δεν το χρησιμοποιούν μόνο σε ελληνικά ή μεσογειακά πιάτα. Βρίσκεται παντού, ως μια όμορφη μετενσάρκωση ενός αρχαίου φαγητού.

Ο καταναλωτής μπορεί σήμερα να βρει μια τεράστια ποικιλία από εκλεκτά ελληνικά γαλακτοκομικά προϊόντα. Χάρη στη λεπτή γεύση τους και την υψηλή ποιότητά τους, αποτελούν μία από τις πρώτες επιλογές των Ελλήνων και των ξένων καταναλωτών. Τα γαλακτοκομικά προϊόντα είναι μία από τις κατηγορίες των εκλεκτών ελληνικών προϊόντων που θα παρουσιαστούν στο 1ο Παγκόσμιο Συνέδριο Ελληνικής Βιομηχανίας Τροφίμων, Ποτών και Γαστρονομίας.

ΜΕΡΟΣ Β :

ΥΠΑΡΚΤΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

▼ ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Το άτομο καταναλώνει, επειδή μέσα από την κατανάλωση ικανοποιεί τις ανάγκες του. Η ικανοποίηση των αναγκών ισοδυναμεί με την χρησιμότητα, που λαμβάνει το άτομο από την κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών. Το άτομο – καταναλωτής μεγιστοποιεί τη χρησιμότητα του από την κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών μέχρι το σημείο που του επιτρέπουν το εισόδημα του αλλά και οι τιμές των αγαθών.

Οι καταναλωτές σήμερα έχουν στην διάθεση τους μια τεράστια ποικιλία προϊόντων. Υπάρχουν τα προϊόντα που ικανοποιούν την ανάγκη και υπάρχουν και προϊόντα που δημιουργούν ανάγκες. Ωστόσο, ο σύγχρονος καταναλωτής εμφανίζεται να αναζητά την ποιοτική αναβάθμιση των καταναλωτικών του προτιμήσεων, ειδικότερα, και του βιοτικού του επιπέδου, γενικότερα.

Το περιβάλλον (με την ευρεία έννοια του όρου) μέσα στο οποίο ο καταναλωτής αναπτύσσει τις δραστηριότητες του είναι ανταγωνιστικό και επικίνδυνο. Η σύγκρουση των οικονομικών συμφερόντων, η διάβρωση του συστήματος αξιών, η παγκοσμιοποίηση και άλλοι πολλοί παράγοντες έχουν οδηγήσει σε οικουμενική κρίση. Ο καταναλωτής (είτε ως μονάδα ή/και σαν νοικοκυριό) καλείται να διαχειριστεί τον κίνδυνο, που έχει τη μορφή της εξαπάτησης, της παραβίασης των δικαιωμάτων του, της ανασφάλειας, της αβεβαιότητας για το μέλλον, της αμφιβολίας ή ακόμα και του πανικού.

Η αναγκαιότητα της προστασίας του καταναλωτή, από όλους τους κινδύνους που απειλούν την υγεία του, την ποιότητα ζωής του και της αξιοπρεπούς διαβίωσης του, έχει διαπιστωθεί εδώ και δεκαετίες. Η παγκόσμια κοινότητα έχει αναγνωρίσει στους καταναλωτές δικαιώματα, τα οποία πρέπει να προστατεύονται ως θεμελιώδη, όπως το δικαίωμα του υγιούς περιβάλλοντος, της πληροφόρησης, της εκπροσώπησης, της εκπαίδευσης και της αποκατάστασης, στην περίπτωση που αυτά θίγονται καθ' οποιονδήποτε τρόπο.

Με την ενεργή συμμετοχή και βοήθεια από τον ίδιο τον καταναλωτή, η επίλυση των κοινών σοβαρών προβλημάτων είναι πολύ πιθανή.

Οι επιχειρήσεις, στον δύσκολο αγώνα του ανταγωνισμού, προσπαθούν την ελαχιστοποίηση του κόστους, με την μείωση του κόστους των πρώτων υλών αλλά και με την μείωση του κόστους της παραγωγικής διαδικασίας.

Ο ίδιος ο καταναλωτής πρέπει να ενδιαφερθεί να ενημερωθεί όχι μόνο για τα δικαιώματα του αλλά και για τα ανθρώπινα δικαιώματα γενικότερα. Να μην ενδιαφέρεται μόνο για το προϊόν που αγοράζει αλλά και για την διαδικασία παραγωγής του. Η κοινή γνώμη θα σοκαριζότανε άμα μάθαινε ή καλύτερα έβλεπε την κακομεταχείριση των εργαζομένων και τις απαράδεκτες συνθήκες εργασίας που επιβάλλουν οι μεγάλες επιχειρήσεις.

Ο περισσότερος κόσμος δεν γνωρίζει τις άσχημες αυτές συνθήκες που επικρατούν, αλλά και ούτε μπορούν να φανταστούν ότι σε χώρες όπως η Ινδονησία εργάζονται μέχρι και παιδιά, ηλικίας δώδεκα ή δεκατριών ετών και όλα αυτά για ένα κομμάτι ψωμί. Είμαστε όλοι θύματα ενός μοντέλου που αποφασίζει τι, που και πως θα παραχθεί, σε τι είδους επεξεργασία θα υποβληθεί και με ποιο τρόπο θα φτάσει στον τελικό του αποδέκτη, με ένα και μόνο κριτήριο: την μεγιστοποίηση του κέρδους. Από ολόκληρο τον κόσμο ακούμε σπαρακτικές ιστορίες για εξευτελισμένους και κακομεταχειρισμένους εργάτες που κερδίζουν πενιχρούς μισθούς. Ή ακόμα χειρότερα, ακούμε για εκατομμύρια παιδιά που πωλούνται σαν δούλοι ή αναγκάζονται να εργαστούν σε μη ασφαλείς συνθήκες με εξευτελιστικές αμοιβές για να συνεισφέρουν στην επιβίωση της οικογένειάς τους. Δυστυχώς, τέτοιες ιστορίες είναι πολύ συνηθισμένες στη νέα παγκόσμια οικονομία όπου η ανταγωνιστικότητα και τα κέρδη των μετόχων κυριαρχούν, και η φτώχεια συνεχώς αυξάνεται. Η αυξανόμενη παγκοσμιοποίηση, σε συνδυασμό με την υποστήριξη της κυβέρνησης των Ηνωμένων Πολιτειών στο ελεύθερο εμπόριο και στις επενδυτικές συμφωνίες, προκαλούν τρία δισεπίλυτα προβλήματα που τώρα πλήττουν σχεδόν κάθε έθνος

στον πλανήτη: ανισότητες εισοδημάτων, απώλειες εργασιών και καταστροφές στο περιβάλλον. Οι κινήσεις αυτές έχουν ως αποτέλεσμα, το χάσμα μεταξύ πλούσιων και φτωχών να έχει αυξηθεί δραματικά τις τελευταίες δεκαετίες.

Την δεκαετία ου '60, μέσα σε ένα κλίμα αναζήτησης ενός άλλου μοντέλου εμπορικών σχέσεων μεταξύ «αναπτυγμένων» και «αναπτυσσόμενων» χωρών, γεννιέται στην Ευρώπη το κίνημα του Δίκαιου Εμπορίου. Ένα κίνημα με στόχο την αλληλεγγύη προς τους μικροπαραγωγούς του Βορρά, και παράλληλα την καταγγελία των επιθετικών προς τον «Τρίτο Κόσμο» πολιτικών που ασκούν κυβερνήσεις, πολυεθνικές και διεθνείς οργανισμοί.

Κάπως έτσι, το 1967 μια βελγική οργάνωση αρχίζει να εισάγει είδη χειροτεχνίας από διάφορες χώρες του Νότου. Δύο χρόνια αργότερα ανοίγει το πρώτο «μαγαζί αλληλεγγύης» σε ένα χωριό στην Ολλανδία. Σήμερα οι διαστάσεις του δίκαιου εμπορίου είναι τεράστιες παγκοσμίως και συνεχώς διογκώνεται: υπάρχουν τουλάχιστον 3000 μαγαζιά στην Ευρώπη και χιλιάδες ακόμα στον υπόλοιπο κόσμο.

§ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Οι ρίζες του δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου μπορούν να αναζητηθούν σε εγχειρήματα και προσπάθειες που ξεκίνησαν από εκκλησίες στη Νότιο Αμερική και στην Ευρώπη στα τέλη της δεκαετίας του 40. Στόχος τους ήταν να προσφέρουν ανακούφιση σε πρόσφυγες και σε άλλες κοινότητες ανθρώπων χτυπημένες από τη φτώχεια, πουλώντας τις χειροτεχνίες τους στις Βόρειες αγορές. Συγκριτικά με τις δομές του συμβατικού εμπορίου, οι Οργανώσεις Εναλλακτικού Εμπορίου (ATO) προσέφεραν μεγαλύτερες απολαβές στους παραγωγούς του αναπτυσσόμενου κόσμου μέσω του άμεσου εμπορίου και των δίκαιων τιμών.

Η πιστοποίηση των αγαθών του δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου ξεκίνησε στην Ολλανδία το 1988, σαν απάντηση στην κατακόρυφη πτώση των τιμών στην παγκόσμια αγορά του καφέ. Η υπέρ-δίκαια σφραγίδα ξεκίνησε αργότερα στη Γερμανία. Σήμερα, 19 χώρες έχουν τις δικές τους πρωτοβουλίες ετικετοποίησης, οι οποίες λειτουργούν με τα ίδια κριτήρια υπό την αιγίδα του Οργανισμού Ετικετοποίησης Δίκαιου και Αλληλέγγυου Εμπορίου (FLO).

Τα πρώτα ίχνη του δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου στην Ευρώπη χρονολογούνται από τα τέλη της δεκαετίας του 50, όταν η Oxfam UK άρχισε να πουλά χειροτεχνίες που έφτιαχναν κινέζοι πρόσφυγες στα μαγαζιά της και το 1964 δημιούργησε τον πρώτο Οργανισμό δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου. Παράλληλα, πρωτοβουλίες γίνονταν και στην Ολλανδία, ενώ το 1967 ιδρύθηκε ο εισαγωγικός οργανισμός Fair Trade Organisatie.

«Καταστήματα του Τρίτου Κόσμου»

Το ίδιο χρονικό διάστημα, ομάδες του Τρίτου Κόσμου από τη Δανία άρχισαν να πουλάνε ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο με το μήνυμα: «Αγοράζοντας ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο προσφέρετε στους ανθρώπους φτωχών χωρών μια θέση στον ήλιο της ευημερίας». Αυτές οι ομάδες συνέχισαν να πωλούν χειροτεχνίες από το Νότο, και το 1969 το πρώτο «Κατάστημα του Τρίτου Κόσμου» άρχισε να λειτουργεί. Τα Καταστήματα του Κόσμου (ή καταστήματα δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου όπως αποκαλούνται σε άλλα μέρη του κόσμου) έχουν παίξει πολύ σημαντικό ρόλο στο κίνημα του δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου. Όχι μόνο αποτελούν σημεία πώλησης, αλλά συγχρόνως είναι πολύ ενεργά στην ενημέρωση του κοινού και την αφύπνιση των συνειδήσεων.

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '60 και του '70, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και κοινωνικά κινούμενα άτομα σε πολλές χώρες της Ασίας, της Αφρικής και της Λατινικής Αμερικής, διέκριναν την ανάγκη για οργανισμούς δίκαιου μάρκετινγκ, οι οποίοι θα παρείχαν συμβουλές, βοήθεια και υποστήριξη σε μη προνομιούχους παραγωγούς. Πολλές τέτοιοι οργανισμοί δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου ιδρύθηκαν με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν σύνδεσμοι με τις καινούριες οργανώσεις του Βορρά. Οι σχέσεις αυτών στηρίζονταν στον συνεταιρισμό, στο διάλογο, στη διαφάνεια και στον σεβασμό. Ο βασικός τους στόχος ήταν: μεγαλύτερη δικαιοσύνη στο διεθνές εμπόριο.

Παράλληλα μ' αυτήν την κίνηση πολιτών, οι αναπτυσσόμενες χώρες οργάνωναν διεθνείς πολιτικές συζητήσεις, όπως το δεύτερο συνέδριο του UNCTAD (United Nations Conference On Trade And Development) -Συνέδριο των Ηνωμένων Εθνών για το εμπόριο και την ανάπτυξη- που πραγματοποιήθηκε στο Δελχί το 1968, για να μεταδώσουν το μήνυμα "Trade Not Aid -Εμπόριο όχι Βοήθεια". Αυτή η προσέγγιση έδωσε έμφαση στην καθιέρωση δίκαιων εμπορικών σχέσεων με το Νότο, αντί να βλέπει το Βορρά

να οικειοποιείται όλα τα οφέλη και να επιστρέφει μόνο ένα μικρό μέρος αυτών των οφελών σαν βοήθεια για ανάπτυξη.

Η ανάπτυξη του δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου (ή εναλλακτικού εμπορίου όπως ονομαζόταν στις αρχές) από τα τέλη της δεκαετίας του '60 και μετά σχετιζόταν κυρίως με την ανάπτυξη του εμπορίου. Προέκυψε ως απάντηση στη φτώχεια και ορισμένες φορές στην καταστροφή του Νότου και παράλληλα εστίασε στην προώθηση των προϊόντων χειροτεχνίας. Οι ιδρυτές του ήταν συχνά τα μεγάλα πρακτορεία ανάπτυξης και μερικές φορές φιλόθρησκα πρακτορεία σε ευρωπαϊκές χώρες. Αυτές οι μη κυβερνητικές οργανώσεις δρώντας με τα πρακτορεία τους στο Νότο, βοήθησαν στην ίδρυση Νότιων Οργανισμών δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου. Οι αρμοδιότητες αυτών των οργανισμών ήταν να οργανώνουν τους παραγωγούς και την παραγωγή, να παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες στους παραγωγούς και να κάνουν εξαγωγές στο Βορρά. Συγχρόνως, η ανάπτυξη του εμπορίου ήταν επίσης ένας κλάδος του εμπορίου αλληλεγγύης. Δημιουργήθηκαν οργανισμοί για να εισάγουν αγαθά από προηγμένες χώρες στο Νότο, οι οποίες ήταν πολιτικά αλλά και οικονομικά περιορισμένες.

Όταν το κίνημα άρχισε να εξαπλώνεται, γεννήθηκε η ανάγκη ενός διακριτικού συμβόλου που θα πιστοποιούσε τα προϊόντα του Δίκαιου Εμπορίου. Η εμφάνιση της πρώτης σφραγίδας στα τέλη της δεκαετίας του '80 (σήμερα στην Ευρώπη κυκλοφορούν τέσσερις σφραγίδες) είναι ίσως το πιο κρίσιμο σημείο στην ιστορία του κινήματος. Και αυτό γιατί η σφραγίδα δίνεται στο προϊόν, εφόσον πληροί τα κριτήρια και όχι στον πωλητή. Με άλλα λόγια ο «δίκαιος» καφές του «δίκαιου» καλλιεργητή ή συνεταιρισμού μπορεί να καταλήξει στα ράφια των πολυεθνικών.

Οπότε, η συμμετοχή του καταναλωτή περιορίζεται στο να αγοράζει όποιο προϊόν φέρει την σφραγίδα.

§ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Τα οφέλη που δημιουργούνται από το δίκαιο και αλληλέγγυο εμπόριο υλοποιούνται υπό διάφορες μορφές σε διαφορετικά επίπεδα. Υπάρχει ένα φάσμα άμεσων και έμμεσων οφελών για τους παραγωγούς και τους οργανισμούς τους καθώς και για τους καταναλωτές και τους εισαγωγείς.

Οικονομικά οφέλη

Η μακροχρόνια υπόσταση της εμπορικής σχέσης και οι εγγυημένες κατώτερες τιμές οδηγούν στην οικονομική σταθερότητα και ασφάλεια σε ολόκληρες κοινότητες.

Κοινωνικό και ανθρώπινο αντίκτυπο

- Το δίκαιο και αλληλέγγυο εμπόριο προωθεί την αξιοπρέπεια και την ενδυνάμωση σε πολλαπλούς τομείς:
- Οι συνθήκες διαβίωσης καλυτερεύουν. Οι κοινωνική ασφάλεια σημαίνει ότι οι κοινότητες επωφελούνται από τις καλύτερες ευκαιρίες υπό τη μορφή της εκπαίδευσης, της υγείας και της μακροχρόνιας δυνατότητας απασχόλησης, και με όλα αυτά αποκτούν προσδοκίες για μια καλύτερη ζωή.
- Οι δημοκρατικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων ευδοκιμούν. Οι προμηθευτές και οι εισαγωγείς επικοινωνούν σε ίσο επίπεδο.
- Οι εργάτες απολαμβάνουν πολιτική ελευθερία και το δικαίωμα να δημιουργούν ελεύθερα συλλόγους, όπου μπορούν να εκφράζουν τις απόψεις τους και να οργανώνονται για να διεκδικούν τα δικαιώματά τους.
- Οι καταναλωτές έχουν φωνή και μπορούν να συμμετέχουν ενεργά σε ένα κίνημα κοινωνικής δικαιοσύνης κάνοντας γνωστά τα θέματα και επηρεάζοντας τις συνήθειες των άλλων καταναλωτών, καθώς και επηρεάζοντας την πολιτική.

Οικολογικό αντίκτυπο

- Η μικρής κλίμακας αγροτική τέχνη συχνά χρησιμοποιεί οργανικές μεθόδους εξ' ορισμού, κι αυτό έχει ως αποτέλεσμα άμεσα και μακροχρόνια οφέλη στο περιβάλλον και στις ζωές των αγροτών και των οικογενειών τους.
- Η ύπαρξη τεχνικών μεθόδων παραγωγής μικρής κλίμακας βοηθά στο να σταματήσει η εξάπλωση της αποψίλωσης.

Το τέλος της μαζικής άδικης εκμετάλλευσης

Για τους εργάτες η επιτυχία των προϊόντων δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου σημαίνει ότι μια τεράστια αλλαγή μπορεί να συμβεί στη ζωή τους, και γι' αυτό είναι ζωτικής σημασίας τα προϊόντα τους να λαμβάνουν την υποστήριξη που τους αξίζει. Οι βιομηχανίες στις οποίες λειτουργούν τα προγράμματα του δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου είναι μερικές από αυτές που διενεργούν τη μεγαλύτερη βιομηχανική εκμετάλλευση στον κόσμο:

- **Κακάο/ Παιδική εργασία**

Στη Δυτική Αφρική, η οποία παράγει την πλειοψηφία της παγκόσμιας παραγωγής κακάο, υπάρχουν υπερβολικά πολλές περιπτώσεις παιδικής εργασίας. Τα προγράμματα του δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου στη βιομηχανία κακάο έχουν σκοπό να διασφαλίσουν ότι οι γονείς κερδίζουν αρκετά χρήματα έτσι ώστε να μπορέσουν τα παιδιά τους να σταματήσουν να εργάζονται και να επιστρέψουν στο σχολείο.

- **Μπανάνες**

Στη Λατινική Αμερική όπου παράγονται οι περισσότερες από τις μπανάνες στον κόσμο, οι εργάτες εκτίθενται σε χημικά χωρίς επαρκή προστασία. Όταν κάποιοι εργάτες παραπονέθηκαν για την κατάσταση αυτή, δέχτηκαν επίθεση και τους απήγαγαν. Οι μπανάνες του δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου διασφαλίζουν ότι οι εργάτες λαμβάνουν εξοπλισμό για την ασφάλειά τους, κατάλληλη εκπαίδευση, ενώ ταυτόχρονα τους επιτρέπεται να δημιουργούν σωματεία και δεν απαγάγονται. Επίσης, οι εταιρείες δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου

ευνοούν μικρές φάρμες που έχουν πληγεί απ' τον ανταγωνισμό με μεγάλες φυτείες οι οποίες πιέζουν τις τιμές προς τα κάτω.

- **Καφές**

Στις φυτείες καφέ (fences) της Λατινικής Αμερικής, οι ιστορίες για εκμετάλλευση είναι διαδεδομένες: αντί-σωματειακές μέθοδοι, ανεπαρκείς μισθοί και πολλές ώρες εργασίας. Οι αρχηγοί των σωματείων έχουν λάβει απειλές για τη ζωή τους. Και πάλι οι εταιρείες δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου διασφαλίζουν αξιοπρεπείς συνθήκες για τους εργάτες τους.

§ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Το δίκαιο και αλληλέγγυο εμπόριο επιδιώκει όχι μόνο την διαμόρφωση δίκαιων τιμών, αλλά και την τήρηση των αρχών των εθνικών αγορών. Οι αρχές αυτές περιλαμβάνουν την πιστή τήρηση των συμφωνιών του ILO (International Labour Organization), οι οποίες αποκλείουν την εργασία παιδιών και σκλάβων, εγγυώνται την εργασία σε ασφαλές περιβάλλον, το δικαίωμα ίδρυσης σωματείων, την πιστή τήρηση του κεφαλαίου των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και μία δίκαιη τιμή που θα καλύπτει τουλάχιστον το κόστος παραγωγής και θα διευκολύνει την κοινωνική ανάπτυξη. Ειδικότερα στον τομέα της γεωργίας, οι συμφωνίες του ILO σχετίζονται με την προστασία και την διατήρηση του περιβάλλοντος.

Το δίκαιο και αλληλέγγυο εμπόριο στοχεύει στις μακροχρόνιες εμπορικές σχέσεις που θα είναι διαφανείς σε όλη τους την ιεραρχία. Σχετικά με τους καταναλωτές, το δίκαιο και αλληλέγγυο εμπόριο θέλει να εγγυάται υψηλή ποιότητα και αυτό συνήθως επισημαίνεται στον καταναλωτή με μία ετικέτα ή με τη μάρκα του δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου.

Οι στόχοι του δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου είναι:

- Να βελτιώσει την διαβίωση και την ευημερία των παραγωγών διευκολύνοντας την πρόσβασή τους στην αγορά, ενδυναμώνοντας τους οργανισμούς τους, πληρώνοντας μία καλύτερη τιμή και παρέχοντας διάρκεια στην εμπορική σχέση.
- Να προωθήσει ευκαιρίες ανάπτυξης για μη-προνομιούχους παραγωγούς, ιδίως για τις γυναίκες και τον εντόπιο πληθυσμό και να προστατεύει τα παιδιά από την εκμετάλλευση στην παραγωγική διαδικασία.
- Να ξυπνήσει συνειδήσεις μεταξύ των καταναλωτών για τις αρνητικές συνέπειες που αφορούν στους παραγωγούς του διεθνούς εμπορίου, έτσι ώστε να ασκούν την αγοραστική τους δύναμη θετικά.
- Να αποτελέσει παράδειγμα εμπορικής συνεργασίας μέσω διαλόγου, διαφάνειας και σεβασμού.
- Να πραγματοποιεί εκστρατείες για αλλαγές στους κανόνες και τις μεθόδους του συμβατικού διεθνούς εμπορίου.
- Να προστατεύει τα ανθρώπινα δικαιώματα προωθώντας κοινωνική δικαιοσύνη, ορθές περιβαλλοντικές μεθόδους και οικονομική ασφάλεια.

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ:

- Μπίρα ξανθή

Με κινόα από τη Βολιβία και ρύζι από την Ινδία

Αυτή η μπίρα παρασκευάζεται με παραδοσιακές μεθόδους σε ένα παλαιό ζυθοποιείο του Βελγίου. Χάρη στη δεύτερη ζύμωση μέσα στη φιάλη, η μπίρα αποκτά ιδιαίτερη γεύση και χαρακτηριστική θολότητα. Τα συστατικά της προέρχονται από χώρες του νότου, η ζάχαρη από την Κόστα Ρίκα (Cooprecanera), η κινόα από τη Βολιβία (Anarqui) και το ρύζι από την Ινδία (Navdanya και Agrocel).

Τιμή: 1.80 ευρώ

- **Μύρα μαύρη**

με κινόα από τη Βολιβία και ρύζι από την Ινδία

Αυτή η μπίρα παρασκευάζεται με παραδοσιακές μεθόδους σε ένα παλαιό ζυθοποιείο του Βελγίου. Χάρη στη δεύτερη ζύμωση μέσα στη φιάλη, η μπίρα αποκτά ιδιαίτερη γεύση και χαρακτηριστική θολότητα. Τα συστατικά της προέρχονται από χώρες του νότου, η ζάχαρη από την Κόστα Ρίκα (Coopercanera), η κινόα από τη Βολιβία (Anarqui) και το ρύζι από την Ινδία (Navdanya και Agrocetl).

Τιμή: 1.80 ευρώ:

Και άλλα όπως:

- Λικέρ Κακάο
- Λευκό κρασί Chardonnay από την Χιλή
- Κρασί Duque de Osuna από την Αργεντινή
- Κόκκινο κρασί Cabernet Sauvignon
- Cachaca κίτρινη - Cachaca λευκή

ΓΛΥΚΑ – ΣΝΑΚ

- Μπισκότα με κομμάτια σοκολάτας

Με κακάο της Δομινικανής Δημοκρατίας

Τα συστατικά προέρχονται από αναπτυξιακά προγράμματα του Δίκαιου και Αλληλέγγυου Εμπορίου. Προϊόν με μέλι από τα δάση της Οαξάκα του Μεξικού (Kabitah) ή της Χιλής (Valdivia), ζάχαρη ζαχαροκάλαμου από την Κόστα-Ρίκα (Cooreagri) και κακάο από τη Δομινικανή Δημοκρατία (Conacado).

Η Fair Trade Hellas εισάγει το προϊόν από τη ΜΚΟ CTM Altromercato που υποστηρίζει μικρούς παραγωγούς σε αναπτυσσόμενες χώρες.

Τιμή: 1.95 ευρώ

- **Σνακ Guiro**

(2 μπισκότα με μέλι, γεμιστά με κρέμα κακάο)

Το κακάο είναι από τη Δομινικανή Δημοκρατία, η ζάχαρη από τη Κόστα Ρίκα, το μέλι από το Μεξικό και τη Χιλή.

Η Fair Trade Hellas εισάγει το προϊόν από τη ΜΚΟ CTM Altromercato που υποστηρίζει μικρούς παραγωγούς σε αναπτυσσόμενες χώρες.

Τιμή: 0.50 ευρώ

Και άλλα όπως:

- Καραμέλες γεμιστές
- Μπισκότα με κομμάτια σοκολάτας
- Μπισκότα Κακάο και Κάσιους
- Μπανάνα τσιπς από τις Φιλιππίνες
- Μαρμελάδα extra μούρο από το Εκουαδόρ
- Καρποί ανάμεικτοι
- Καραμέλες με γέμιση καφέ, κακάο με γκουαρανά
- Εξωτικό Μούσλι με νιφάδες από κινόα, φρούτα & σοκολάτα
- Χουρμάδες medjoul

ΚΑΦΕΣ

Βιολογικός Καφές στιγμιαίος UCIRI

100% αράμπικα από το Μεξικό

Ο UCIRI είναι ένας συνεταιρισμός Ινδιάνων καλλιεργητών που απαριθμεί πάνω από 4.000 οικογένειες από 60 διαφορετικά χωριά της επαρχίας Οαζάκα. Τα εδάφη του συνεταιρισμού αποτελούν τη μεγαλύτερη παγκοσμίως έκταση βιολογικής καλλιέργειας, πιστοποιημένη από το 1998. Σύμφωνα με την παράδοση η γη δεν είναι μία ξένη ύπαρξη που πρέπει να εκμεταλλευόμαστε όσο το δυνατόν περισσότερο, αλλά μία “Pacha Mama”, μία Μάνα Γη που χρειάζεται σεβασμό και δεν μπορεί να αποτελεί ιδιοκτησία και γι αυτό διανέμεται μεταξύ των κατοίκων του χωριού.

Τιμή: 4.50 ευρώ

- **Καφές Espresso Bar σε κόκκους**

Χαρμάνι ποικιλίας arabica σε κόκκους, απο Αφρική και Λατινική Αμερική.

Τιμή: 12 ευρώ

Και άλλα όπως:

- Βιολογικός Καφές Ντεκαφεϊνέ (Espresso)
- Βιολογικός Καφές
- Κριθάρι ψημμένο

ΡΥΖΙ – ΟΣΠΡΙΑ – ΖΥΜΑΡΙΚΑ

- **Φακές από Εκουαδόρ**

Παράγονται από μικρούς παραγωγούς, μέλη του συνεταιρισμού Camari στην πόλη Bolivar που δρα στον Ισημερινό για την αναγνωρισιμότητα του πολιτισμού quecha και συντονίζει ένα δίκτυο ανεξάρτητων καταστημάτων. Η Fair Trade Hellas εισάγει το προϊόν από τη ΜΚΟ CTM Altromercato που υποστηρίζει μικρούς παραγωγούς σε αναπτυσσόμενες χώρες.

Τιμή: 1.75 ευρώ

- **Ρύζι basmati από την Ινδία**

Παράγεται στους πρόποδες των Ιμαλαΐων, στην περιοχή Uttar Pradesh, από αγρότες που είναι μέλη του οργανισμού Navdanya, ο οποίος ιδρύθηκε από την Vandana Shiva για την προστασία της βιοποικιλότητας και την υποστήριξη της παράδοσης και του πολιτισμού.

Η Fair Trade Hellas εισάγει το προϊόν από τη ΜΚΟ CTM Altromercato που υποστηρίζει μικρούς παραγωγούς σε αναπτυσσόμενες χώρες.

Τιμή: 2.90 ευρώ

- **Βιολογικά ζυμαρικά με κινόα**

Τα ζυμαρικά αυτά συνδυάζουν την ιταλική μαγειρική παράδοση με τις παμπάλαιες παραδόσεις των Άνδεων της Νότιας Αμερικής. Η κινόα ανήκει στην οικογένεια των chenopodiacee (όπως το σπανάκι και το κοκκινογούλι) και καλλιεργείται με φυσικές μεθόδους στα 4000 μέτρα υψόμετρο στη Βολιβία από μικρούς συνεταιρισμούς. Το Pastificio Sgambaro (εργαστήριο στην Ιταλία) αναμειγνύει αλεύρι από σιμιγδάλι και αλεύρι από κινόα (16%) με αποτέλεσμα ένα ζυμαρικό με ξεχωριστή γεύση και άρωμα.

Τιμή: 1.20 ευρώ

Και άλλα όπως:

- Ρύζι από Εκουαδόρ
- Κους Κους από Παλαιστίνη
- Βιολογική Κινόα από τη Βολιβία

ΣΟΚΟΛΑΤΕΣ

- Μασκάο – Γάλακτος

Βιολογική γνήσια σοκολάτα γάλακτος

Με μαύρη ζάχαρη από τις Φιλιππίνες και κακάο από την Λατινική Αμερική. Η γνήσια σοκολάτα περιέχει αποκλειστικά βούτυρο κακάο. Στους παραγωγούς εξασφαλίζονται δίκαιες τιμές και υποστηρίζονται τα σχέδια περιβαλλοντικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

Τιμή: 1.70 ευρώ

Και άλλα όπως:

- Companera γάλακτος
- Companera Λευκή Noussine – Σοκολατάκια
- Σοκολατάκια γεμιστά
- Companera κουβερτούρα

ZAXAPH – ΜΕΛΙ – ΚΑΚΑΟ

- Μέλι από άνθη πορτοκαλιού

Μέλι από άνθη πορτοκαλιού από το Μεξικό

Παράγεται με ένα νομαδικό σύστημα μελισσοκομίας από μικρούς μελισσοκόμους του συνεταιρισμού Miel bajo Volcan, σε ορεινά χωριά κοντά στο Morelos. Το μέλι αυτό είναι από άνθη πορτοκαλιού και διατηρεί όλες τις ευεργετικές ιδιότητες γιατί δεν επεξεργάζεται χημικά.

Τιμή: 4.30 ευρώ

- **Picaflor Βιολογική Ακατέργαστη Ζάχαρη**

Picaflor Βιολογική Ακατέργαστη Ζάχαρη από την Παραγουάη

Ο φυσικός και χειρωνακτικός τρόπος παρασκευής διασφαλίζει τη διατήρηση των διατροφικών συστατικών που χάνονται στην επεξεργασία της άσπρης ζάχαρης. Είναι πλούσιο σε άλατα και σε σίδηρο. Παράγεται στην περιοχή Arroyos y Esterros της Παραγουάη από τρεις συνεταιρισμούς παραγωγών, που υποστηρίζονται αποκλειστικά από το δίκτυο του Δίκαιου και Αλληλέγγυου Εμπορίου.

Τιμή: 1.85 ευρώ

Και άλλα όπως:

- Mascobado - Ακατέργαστη Ζάχαρη
- Βιολογικό Κακάο El Ceibo από Βολιβία
- Βιολογικό μέλι από άγρια άνθη από το Νότιο Μεξικό
- Μέλι ανθέων Lacandona από το Μεξικό

ΧΥΜΟΙ

- Χυμός πορτοκαλιού

Χυμός πορτοκαλιού από την Κούβα (100% χωρίς ζάχαρη)

Ο χυμός CTM είναι φυσικός. Κατά την καλλιέργειά του, δε χρησιμοποιούνται χημικά λιπάσματα, εντομοκτόνα ή ζιζανιοκτόνα. Τα φρούτα στίβονται και συμπυκνώνονται. Είναι υγιεινός και δροσιστικός. Στην Κούβα, μικροί συνεταιρισμοί αγροτών καλλιεργούν τα φρούτα σε κρατική γη. Το CTM εισάγει αυτόν το συμπυκνωμένο χυμό από το συνεταιρισμό “Jose Marti”, οργάνωση που αποτελείται από 280 άτομα, κυρίως νέους και γυναίκες. Τους παρέχει οικονομική υποστήριξη και σημαντικά κοινωνικά πλεονεκτήματα.

Τιμή: 1.50 ευρώ

- **Σπιρουλίνα- φυσικό συμπλήρωμα διατροφής από την Κούβα**

Η Spirulina Platensis είναι ένα μικροφύκι των τροπικών θαλασσών, που πάντα θεωρούνταν ως ένα εξαιρετικό φυσικό συμπλήρωμα διατροφής, για το σίδηρο και τη βιταμίνη Α που περιέχει. Η Σπιρουλίνα altromercato καλλιεργείται στο Genix της Κούβας. Μία ισορροπημένη διαίτα είναι αρκετή για να εγγυηθεί τη κατάλληλη λήψη διατροφικών στοιχείων. Σε περιόδους ιδιαίτερης σωματικής κόπωσης, ωστόσο, μπορεί κανείς να προσαρμόζει τη διαίτά του με κάποιο διατροφικό συμπλήρωμα. Υπάρχουν είτε συνθετικά είτε φυσικά προϊόντα: ενώ τα πρώτα έχουν ένα πολύ υψηλό ποσοστό ενεργών ουσιών, στα δεύτερα η παρουσία τέτοιων ουσιών είναι μικρότερη σε ποσότητα, αφού οποιαδήποτε ουσία στη φύση, ακόμα και ωφέλιμη, σε υπερβολική δόση μπορεί να αποβεί τοξική. Μεταξύ των διατροφικών συμπληρωμάτων, η σπιρουλίνα είναι σίγουρα ένα από τα καλύτερα αφού είναι πλούσια σε Β-καροτίνη (προβιταμίνη Α), σίδηρο και πολλά άλλα μικροσυστατικά.

Και άλλα όπως:

- Σκόνη guarana από τη Βραζιλία
- Guaranito από τη Βραζιλία
- Tererito με erva mate
- Γκουαρανά (σε δισκία)
- Χυμός κόκκινου γκρέιπφρουτ
- Σιρόπι guarana

ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τα πρώτα βήματα για την προώθηση του δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου γίνονται, έστω και αργοπορημένα το τελευταίο διάστημα στη χώρα μας. Σήμερα, δυο πρωτοβουλίες, ο «σπόρος» και το «alto mercato» στηρίζουν τη προσπάθεια και έχουν ως σκοπό να προβάλλουν ένα διαφορετικό μοντέλο εμπορίας και οικονομίας.

«ΣΠΟΡΟΣ»

Το ένα από τα δύο εγχειρήματα που πραγματοποιούνται αυτήν τη στιγμή στην Ελλάδα για την εξάπλωση του εναλλακτικού εμπορίου είναι ο σπόρος. Ένας συνεταιρισμός μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ο οποίος δημιουργήθηκε το φθινόπωρο του 2004 και έχει καταφέρει να έχει πρόσβαση σε προϊόντα οργανωμένων παραγωγών του παγκόσμιου νότου που αγωνίζονται να απεξαρτηθούν από τους τοπικούς μεσάζοντες και τις μεγάλες εταιρείες. Έτσι ο «σπόρος» εμπορεύεται: Καφέ από τους ζαπατίστικους συνεταιρισμούς της Τσιάπας του Μεξικού, κακάο από την κοοπερατίβα el ceibo της Βολιβίας, μάτε από το «κίνημα των χωρίς γη» της Βραζιλίας, τσάι από το κίνημα των adivasi και άλλους παραγωγούς της Ινδίας, ζάχαρη από συνεταιρισμούς στο Εκουαδόρ. Βασική έμπνευση και κορμό της δραστηριότητας του «σπόρου» αποτελεί ο καφές από τους ζαπατίστικους συνεταιρισμούς της Τσιάπας, ο οποίος είναι και εξαιρετικής ποιότητας.

Ο «σπόρος» αποτελείται από ένα δίκτυο ανθρώπων που αγωνίζονται συλλογικά και λειτουργούν με βάση τον εθελοντισμό και την αλληλεγγύη. Συζητούν, προβληματίζονται και παίρνουν τις αποφάσεις από κοινού με συναίνεση, επιδιώκοντας να γίνεται αυτό όσο το δυνατό πιο ισότιμα, χωρίς

επίσημες ιεραρχίες. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι κάνουν μια προσπάθεια που αποσκοπεί στο κοινωνικό και όχι στο προσωπικό κέρδος.

Βασικός στόχος του «σπόρου» είναι να περάσει μια άλλη αντίληψη στον κόσμο για τις εμπορικές σχέσεις. «Ένα δίκτυο ανταλλαγής και διάδοσης προϊόντων και ιδεών των οποίων η αξία δεν αποτιμάται σε χρήμα και οι λέξεις αλληλεγγύη, ισοτιμία, εμπιστοσύνη, συμμετοχή δοκιμάζονται στην πράξη και διαχέονται στην κοινωνία σαν έμπρακτα παραδείγματα» όπως λένε χαρακτηριστικά.

Στις προτεραιότητες της οργάνωσης είναι να δημιουργήσει «ένα εναλλακτικό παζάρι που βάση του θα είναι η ανταλλαγή προϊόντων, ένα δίκτυο καταναλωτών όπου θα έχουν άμεση πρόσβαση στους παραγωγούς και τα προϊόντα τους». Οι διαφορετικές δομές βέβαια απαιτούν την ενεργή συμμετοχή όλων (παραγωγών-καταναλωτών-διακινητών), καθώς και την αλλαγή αντιλήψεων για την κατανάλωση και τα προϊόντα. Η επανεξέταση των προσωπικών αναγκών με κοινωνικά κριτήρια αποτελεί βασική προτεραιότητα για τα μέλη του «σπόρου».

Απώτερος σκοπός του «σπόρου» όπως χαρακτηριστικά λένε «είναι να βγάλει ρίζες, να μεγαλώσει και γιατί όχι να φυτρώσει και αλλού». Άλλωστε η χαρά της ελεύθερης συνεργασίας και της συλλογικής δημιουργίας καθώς και η ανταπόκριση που δείχνει ο κόσμος σε αυτό το εγχείρημα δείχνουν το δρόμο για την εξάπλωση αυτής της φιλοσοφίας.

Σύμφωνα με τους ανθρώπους του «οι εμπορικές σχέσεις δεν καθορίζονται «εκ φύσεως» από το κέρδος των λίγων αλλά αντιθέτως μπορούν να παραμείνουν ανθρώπινες ικανοποιώντας πραγματικές ανάγκες. Στη θέση του κέρδους μπορούν να μπουν ένα πλήθος στόχων όπως: η αυτονομία και η αξιοπρεπής διαβίωση του παραγωγού, η βιωσιμότητα της δομής διακίνησης, η ποιότητα και η προσιτή τιμή για το χρήστη, η διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος».

«ALTO MERKATO»

Μια άλλη προσπάθεια που γίνεται για την εξάπλωση του δίκαιου εμπορίου στη χώρα μας ακούει στο όνομα altro merkato. Το altro merkato είναι ένα κατάστημα που δημιουργήθηκε το προηγούμενο Μάρτη από ανθρώπους της οργάνωσης fair trade hellas. Η οργάνωση αυτή δημιουργήθηκε πριν από δύο χρόνια και οφείλεται σε μια Ιταλίδα που ήρθε στην Ελλάδα για προσωπικούς λόγους και είχε την αγάπη για τη διάδοση αυτής της ιδέας. Συμπαραστάτες της στάθηκαν αρκετοί εθελοντές που βοήθησαν σε πολλούς τομείς: στην οργάνωση, στην επικοινωνία, στα προϊόντα, στη δημιουργία του altro merkato. Η Fair Trade Ελλάς λειτουργεί σε συνεργασία με την ιταλική οργάνωση CTM Altromercato.

Το κατάστημα διαθέτει τρόφιμα, δώρα, είδη χειροτεχνημάτων, μικρά έπιπλα, ρούχα, καλλυντικά, ποτά, αναψυκτικά, καφέ, ζάχαρη, κακάο, κρασί. Το altro merkato λειτουργεί κυρίως από άτομα που δρουν εθελοντικά και υποστηρικτικά για την ιδέα τους. Παρ' όλα αυτά υπάρχουν και δύο άτομα στο μαγαζί που αμείβονται κανονικά.

Το εγχείρημα αυτό δείχνει να βρίσκεται σε καλό δρόμο καθώς ο κόσμος ενδιαφέρεται για αυτό ολοένα και περισσότερο. «Ο κόσμος που έρχεται σε επαφή με το μαγαζί είναι όλων των ηλικιών, όλων των κοινωνικών τάξεων και όλων των κομμάτων» μας λέει εθελοντής του καταστήματος και συνεχίζει: «Υπάρχουν οι πολύ ευσητοποιημένοι οι οποίοι ξέρουν πολύ καλά γιατί στηρίζουν αυτή τη προσπάθεια, άνθρωποι που απλώς έχουν ακούσει κάτι, αλλά και ανυποψίαστοι που μπορεί να περνούν τυχαία από το μαγαζί». Σύμφωνα με τον συγκεκριμένο εθελοντή στο μαγαζί οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν για να κερδίσουν τον κόσμο είναι αρκετές. Το πιο δύσκολο κομμάτι είναι ότι καλείσαι να μιλήσεις για κάτι νέο για το οποίο οι περισσότεροι δεν έχουν καθόλου γνώσεις. Είναι σημαντικό να δώσεις μια ουσιαστική διάσταση για το πως

βοηθάς μια μικρή ομάδα παραγωγών αγοράζοντας π.χ. καλλυντικά από την Αφρική.

Στόχος του altro mercato είναι η δημιουργία ενός δικτύου καταστημάτων δίκαιου εμπορίου και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας. Βέβαια αυτό είναι πολύ δύσκολο καθώς μιλάμε για μη κερδοσκοπικές εταιρίες. Πρέπει στις άλλες πόλεις να υπάρχουν εθελοντές, κατάλληλες συνθήκες, χαμηλά ενοίκια. Σκοπός της οργάνωσης είναι ακόμα να επικοινωνήσει με τον κόσμο για να μάθει τι ακριβώς είναι το fair trade. Χαρακτηριστικό είναι ότι έχει υπάρξει σχεδιασμός προγράμματος ενημέρωσης που θα «τρέχει» στα σχολεία.

Οι άνθρωποι του altro mercato είναι αισιόδοξοι για το κίνημα του δίκαιου εμπορίου και πιστεύουν ότι «αν θες να αλλάξεις τον κόσμο πρέπει να ξεκινήσεις από κάπου προσφέροντας ότι μπορείς».

Ο Σπόρος βρίσκεται στην οδό Σπ. Τρικούπη 21, Εξάρχεια και το Alto Mercato στο Σύνταγμα, Νίκης 30.

Ø FAIR TRADE HELLAS

Η **Fair Trade Ελλάς** είναι μια Ελληνική Μη Κυβερνητική Οργάνωση, η οποία για πρώτη φορά στην Ελλάδα προωθεί τη φιλοσοφία του δίκαιου και αλληλέγγυου εμπορίου, μια παγκόσμια εναλλακτική πρόταση απέναντι στο συμβατικό εμπόριο.

Γεννήθηκε στην Αθήνα το καλοκαίρι του 2004 και έχει τη νομική μορφή της Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας

Στόχοι της οργάνωσης είναι:

Η προώθηση της ηθικής και υπεύθυνης κατανάλωσης στην Ελλάδα

Η διάθεση στην ελληνική αγορά προϊόντων Fair Trade μέσα από τη λειτουργία καταστημάτων και συνεργαζόμενων σημείων πώλησης.

«Ταξιδεκπαιδεύουμε ένα δίκαιο και αλληλέγγυο κόσμο»

Το «Ταξιδεκπαιδεύουμε ένα δίκαιο και αλληλέγγυο κόσμο» είναι ένα καινοτόμο αναπτυξιακό πρόγραμμα που αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση της ελληνικής κοινής γνώμης και ειδικά των νέων και μαθητών σχετικά με τις αρχές του δίκαιου εμπορίου και την ανάγκη υιοθέτησής τους, με σκοπό να καταπολεμηθεί η φτώχεια διεθνώς. Η καινοτομία του προγράμματος είναι η ευελιξία και η μη στατικότητα του. Ένα ειδικά διαμορφωμένο για τις ανάγκες του εγχειρήματος όχημα ταξιδεύει σε πόλεις όλης της χώρας και εκπαιδεύει πολίτες στις αρχές του δίκαιου εμπορίου. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η εξάπλωση του προγράμματος σε μεγάλες γεωγραφικές περιοχές και ευρύτερες πληθυσμιακές ομάδες με σημαντικά μειωμένο κόστος. Σε κάθε σταθμό του οχήματος, μαθητές της περιοχής, ομάδες νέων αλλά και ευρύτερο κοινό θα έχουν την ευκαιρία να ενημερωθούν για το fair trade, να συμμετέχουν σε διαδραστικές δραστηριότητες αλλά και να δοκιμάσουν από πρώτο χέρι προϊόντα

fair trade. Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από την Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας του Υπουργείου Εξωτερικών.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- **Επιδαπέδιο παιχνίδι:** ένα ταμπλό 4x7 μέτρα, ένα μεγάλο ζάρι και οι συμμετέχοντες ως πιόνια απαντούν σε ερωτήσεις, διλήμματα και γρίφους με σκοπό να φτάσουν στην αφετηρία με τον πιο δίκαιο και αλληλέγγυο τρόπο.
- **Παρουσιάσεις σε σχολεία:** Το φορτηγάκι του δίκαιου εμπορίου κάνει στάσεις και σε σχολεία! Με ένα νέο εκπαιδευτικό πακέτο που περιλαμβάνει βίντεο, παρουσιάσεις και παιχνίδια στοχεύουμε στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των μαθητών σε ζητήματα παγκόσμιας κλίμακας. (το πακέτο αφορά παιδιά από 9 χρονών και πάνω)
- **Θεατρικό Παιχνίδι:** «Ένα ταξίδι στον κόσμο!»-Μία συμμετοχική θεατρική παράσταση για όσους νιώθουν παιδιά!

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ:

ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

«Ισχύς εν τη ενώσει»

Από την πανάρχαια αυτή αρχή, συμπεραίνουμε ότι ο άνθρωπος συνειδητοποίησε πως η ομάδα είναι ισχυρότερη από την μονάδα και αποτελεσματικότερη για την εξασφάλιση κοινών αγαθών και υπηρεσιών.

Ποικίλες μορφές συνεργασίας υπήρχαν στην αρχαία Βαβυλώνα, στην Κίνα, στις Ινδίες, στην αρχαία Ελλάδα και Ρώμη, για την επιδίωξη κοινών στόχων και σκοπών.

Στην Ελλάδα, ο συνεταιρισμός εμφανίστηκε σε περίοδο πολλών αναστατώσεων και αναγκών του αγροτικού πληθυσμού αλλά και ελπίδων και εξορμήσεων και σε χρόνο που υπήρχε έλλειψη άλλων οργάνων και θεσμών.

Το αγροτικό συνεταιριστικό κίνημα λέγεται ότι εμφανίστηκε στη χώρα μας το 1780, με την ίδρυση του αγροτικού συνεταιρισμού των Αμπελακίων στη Θεσσαλία, που για πολλούς θεωρείται και ο πρώτος συνεταιρισμός παγκόσμια.

Το 1900, ιδρύθηκε ο αγροτικός συνεταιρισμός του Αλμυρού. Ως το 1913 υπήρχαν 87 αγροτικοί συνεταιρισμοί, ενώ από το 1914 άρχισε ένας έντονος ρυθμός ανάπτυξης των συνεταιρισμών. Με την ψήφιση του νόμου 602/1914 ο ετήσιος ρυθμός δημιουργίας συνεταιρισμών ξεπερνά τους 200. Το 1922 ο αριθμός των συνεταιρισμών ανέρχεται σε 1815 συνεταιρισμούς.

Σημαντικός σταθμός για την ανάπτυξη των αγροτικών συνεταιρισμών, υπήρξε η ίδρυση της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος το 1929 επί κυβερνήσεως Ελ. Βενιζέλου. Στις 12 Φεβρουαρίου του 1935 ιδρύθηκε με απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας, η Πανελλήνιος Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών, ως σωματείο με έδρα την Αθήνα και με περιφέρεια όλη την Ελλάδα.

Κατά την διάρκεια της Κατοχής, οι συνεταιρισμοί συνέχισαν ικανοποιητικά την δράση τους, παρά την αντισυνεταιριστική επέμβαση του

δικτατορικού καθεστώτος της 4^{ης} Αυγούστου. Κρίσεις υπήρξαν και κατά την διάρκεια του Β' Παγκοσμίου πολέμου, οι οποίες ξεπεράστηκαν και ακολούθησε ανοδική πορεία. Σπουδαίες συνεταιριστικές οργανώσεις μπήκαν στη συνέχεια αποφασιστικά στην μεταποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων και μέχρι το έτος 1990 μετράμε 7000 αγροτικές οργανώσεις και 850000 φυσικά πρόσωπα-μέλη στο σύνολο της χώρας.

⇒ ΟΡΙΣΜΟΣ – ΑΞΙΕΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – ΣΚΟΠΟΣ

Με το παρακάτω, υιοθετήθηκε για πρώτη φορά ένας ορισμός στο Συνέδριο της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης στο Μάντσεστερ (Σεπτέμβριος 1995):

«Συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη ένωση προσώπων που συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση κοινών, οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεων τους δια μέσου μιας συνιδιοκτήτης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης»

Σύμφωνα με την διαπίστωση του Μάντσεστερ οι συνεταιρισμοί στηρίζονται στις αξίες της αυτοβοήθειας, της αυτεθύνης, της δημοκρατίας, της ισότητας, της ισοτιμίας και της αλληλεγγύης. Τα μέλη των συνεταιρισμών στηρίζονται στις ηθικές αξίες της εντιμότητας, της διαφάνειας, της κοινωνικής υπευθυνότητας και της φροντίδας για τους άλλους.

Οι συνεταιριστικές αρχές, που αποτελούν τις κατευθυντήριες γραμμές με τις οποίες οι συνεταιρισμοί θέτουν σε εφαρμογή τις αξίες τους, διατυπώθηκαν ως εξής:

§ 1η Αρχή: Εθελοντική και ελεύθερη συμμετοχή.

Οι συνεταιρισμοί είναι εθελοντικές οργανώσεις, ανοιχτές σε όλα τα πρόσωπα που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες τους και επιθυμούν να αποδεχθούν τις ευθύνες του μέλους, χωρίς διακρίσεις φύλου, κοινωνικού επιπέδου, φυλής, πολιτικών πεποιθήσεων ή θρησκείας.

§ 2η Αρχή: Δημοκρατική διοίκηση εκ μέρους των μελών

Οι συνεταιρισμοί είναι δημοκρατικές οργανώσεις διοικούμενες από τα μέλη τους, τα οποία συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση της πολιτικής τους και στη λήψη αποφάσεων. Άνδρες και γυναίκες που προσφέρουν υπηρεσίες ως αιρετοί

εκπρόσωποι είναι υπόλογοι στα μέλη. Στους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς τα μέλη έχουν ίσα δικαιώματα ψήφου (κάθε μέλος μία ψήφο) και στους συνεταιρισμούς ανωτέρου βαθμού οργανώνονται επίσης με δημοκρατικό τρόπο.

§ 3η Αρχή: Οικονομική συμμετοχή των μελών.

Τα μέλη συμμετέχουν ισότιμα και διαχειρίζονται δημοκρατικά το κεφάλαιο του συνεταιρισμού. Ένα μέρος τουλάχιστον από το κεφάλαιο αυτό αποτελεί συνήθως την κοινή περιουσία του συνεταιρισμού. Τα μέλη συνήθως απολαμβάνουν περιορισμένη αποζημίωση ή καθόλου για το κεφάλαιο που καταθέτουν για να γίνουν μέλη. Τα μέλη διαθέτουν τα πλεονάσματα για οποιονδήποτε ή για όλους από τους ακόλουθους σκοπούς: α) Ανάπτυξη του συνεταιρισμού, ενδεχομένως με τη δημιουργία αποθεματικών, από τα οποία μέρος τουλάχιστον θα είναι αδιανέμητα, β) Απόδοση στα μέλη ανάλογα με τις συναλλαγές τους με τον συνεταιρισμό, και γ) Υποστήριξη άλλων δραστηριοτήτων που εγκρίνονται από τα μέλη.

§ 4η Αρχή: Αυτονομία και ανεξαρτησία

Οι συνεταιρισμοί είναι αυτόνομες οργανώσεις αυτοβοήθειας, διοικούμενες από τα μέλη τους. Εάν συνάπτουν συμφωνίες με άλλους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων, ή αντλούν κεφάλαια από εξωτερικές πηγές, είναι σ' αυτό ελεύθεροι, ακολουθώντας κανόνες που διασφαλίζουν τη δημοκρατική διοίκηση από τα μέλη και διατηρούν τη συνεταιριστική αυτονομία.

§ 5η Αρχή: Εκπαίδευση, πρακτική εξάσκηση και πληροφόρηση

Οι συνεταιρισμοί παρέχουν εκπαίδευση και πρακτική εξάσκηση στα μέλη τους, στα αιρετά μέλη της διοίκησης, στα διευθυντικά στελέχη και στους υπαλλήλους, ώστε να μπορούν να συμβάλλουν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη των συνεταιρισμών τους. Παρέχουν πληροφόρηση στο κοινό - ιδιαίτερα στους νέους και στους διαμορφωτές της κοινής γνώμης - σχετικά με τη φύση και τα οφέλη της συνεργασίας.

§ 6η Αρχή: Συνεργασία μεταξύ συνεταιρισμών

Οι συνεταιρισμοί υπηρετούν με τη μέγιστη αποτελεσματικότητα τα μέλη τους και ισχυροποιούν τη συνεταιριστική κίνηση όταν συνεργάζονται μεταξύ τους δια μέσου οργανώσεων τοπικού, εθνικού, περιφερειακού και διεθνούς επιπέδου.

§ 7η Αρχή: Ενδιαφέρον για την κοινότητα

Οι συνεταιρισμοί εργάζονται για τη βιώσιμη ανάπτυξη των κοινοτήτων τους με πολιτικές που εγκρίνονται από τα μέλη τους.

Σε σύγκριση με τη διατύπωση των αρχών που είχε υιοθετηθεί στο συνέδριο της I.C.A. το 1966, στις αρχές που ισχύουν σήμερα έχει προστεθεί η αρχή για την αυτονομία και την ανεξαρτησία των συνεταιρισμών, μια αρχή που η πράξη απέδειξε ότι δεν ήταν όσο αυτονόητη όσο είχε νομισθεί. Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρήθηκε ότι οι συνεταιρισμοί είχαν χρησιμοποιηθεί ως όργανα εφαρμογής πολιτικής χωρίς αυτό να αποτελεί επιλογή των μελών τους. Στις τωρινές αρχές έχει επίσης προστεθεί η αρχή για το ενδιαφέρον για την κοινότητα, ως διεύρυνση του ενδιαφέροντος των μελών να βελτιώσουν την οικονομική και κοινωνική τους θέση.

Εξυπακούεται ότι οι αρχές αυτές δεν αποτελούν κάποιο είδος συνεταιριστικού δόγματος. Αποτελούν υποδεικνυόμενες κατευθύνσεις γενικής φύσεως, για να αποτελούν το πλαίσιο εντός του οποίου θα προσδιορίζονται οι λειτουργικές πρακτικές των συνεταιρισμών.

Ο συνεταιρισμός παρά τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του, δεν παύει να είναι μια εμπορική επιχείρηση, που επιδιώκει ευνοϊκά αποτελέσματα, με σκοπό την οικονομική ανάπτυξη των συνεταίρων. Ο σκοπός του δεν συσχετίζεται με την επιδίωξη κέρδους όπως στις κεφαλαιουχικές εταιρίες, όμως ο συνεταιρισμός αποτελεί ένα ενεργητικό οικονομικό πυρήνα, που έχει συγκεκριμένες οικονομικές επιδιώξεις.

Έτσι, με τις οικονομικές δραστηριότητες που πραγματοποιούν προσφέρουν όχι μόνο οικονομικές ωφέλειες αλλά και κοινωνικές και πολιτιστικές ωφέλειες τόσο στα μέλη τους όσο και στην κοινωνία. Η βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων αγροτικών προϊόντων, η αύξηση των πωλήσεων, οι χαμηλότερες λιανικές τιμές, οι χαμηλότερες τιμές γεωργικών εφοδίων, η αύξηση του εισοδήματος των παραγωγών, είναι μερικά από τα οικονομικά οφέλη. Υπάρχουν κοινωνικά οφέλη, όπως η αγορά προϊόντων από όλους ανεξαρτήτως τους παραγωγούς-μέλη, η ολική και όχι εκλεκτική αγορά των προϊόντων, οι δίκαιες τιμές, η ίση μεταχείριση των μελών, η παραγωγή και προσφορά αγνών και ανόθευτων προϊόντων, η δικαιότερη κατανομή του εθνικού εισοδήματος ανάμεσα στους πολίτες, η οικονομική ενίσχυση αρρώστων και φτωχών οικογενειών και η συνεχής προσφορά και εγγυημένη ποιότητα προϊόντων. Παράλληλα, οι συνεταιρισμοί προσφέρουν και πολιτιστικό έργο προωθώντας την εκπαίδευση σε όλα τα μέλη τους με σεμινάρια, διαλέξεις, και επιμορφωτικά προγράμματα, προστατεύουν το περιβάλλον, διατηρούν τους τόπους παραμονής τους καθαρούς, ενισχύουν οικονομικά συνέδρια και χορηγούν υποτροφίες σε παιδιά οικογενειών-μελών τους.

Οι συνεταιρισμοί για να αποδειχθούν αποτελεσματικοί οφείλουν να υπερέχουν σε δυο επίπεδα. Αρχικά, στο επίπεδο του ανταγωνισμού στην αγορά, όπου θα πρέπει να ανταγωνίζεται με επιτυχία τις άλλες επιχειρήσεις και στη συνέχεια στην εσωτερική του λειτουργία, όπου οφείλει να διατηρεί τον συνεταιριστικό του χαρακτήρα.

Στις μέρες μας, όπου ο χώρος του εμπορίου χαρακτηρίζεται από πολυπλοκότητα, οι αγροτικοί συνεταιρισμοί πρέπει να έχουν στελέχη με ειδικευμένες γνώσεις, πείρα και προσόντα κατάλληλα για την αξιοποίηση των οικονομικών ευκαιριών. Απαραίτητη κρίνεται και η εκπαίδευση των μελών από τα πρώτα στάδια προσφοράς υπηρεσίας στον συνεταιρισμό, για την κατανόηση της δομής της συνεταιριστικής κίνησης, της ιδιαιτερότητας των συνεταιριστικών οργανώσεων και των υποχρεώσεων και δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Η χρησιμοποίηση συμμετοχικών διαδικασιών από τους συνεταιρισμούς αποτελούν λειτουργικές πρακτικές, που οδηγούν στη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των μελών αλλά και μεταξύ μελών και διοίκησης. Η διοίκηση οφείλει να επιζητεί συνεχή συμμετοχή των μελών στις διαδικασίες του συνεταιρισμού, και να αντιλαμβάνεται τη συμμετοχή ως υποβοηθητική ενέργεια και όχι ως εκχώρηση αρμοδιοτήτων της ή ως μείωση της εξουσίας της. Η διοίκηση του συνεταιρισμού δεν αποτελεί εξουσία αλλά ανάθεση συντονιστικού και προωθητικού ρόλου στα άτομα, τα οποία τα εμπιστεύεται η πλειοψηφία των μελών, ως εκφραστές της βούλησης τους.

ΠΑΣΕΓΕΣ

Η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ) ιδρύθηκε το 1935 και είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. Αποτελεί τον κορυφαίο ιδεολογικό και συντονιστικό φορέα των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων της χώρας, που υποστηρίζει, προωθεί, προάγει τις δραστηριότητές τους και τις εκπροσωπεί σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της για την υποστήριξη των μελών της, η ΠΑΣΕΓΕΣ, μεταξύ άλλων, εκπονεί μελέτες, εργασίες, έρευνες και συνάπτει συμβάσεις έργου ή παροχής υπηρεσιών, που έχουν σχέση με την αγροτική, γενικά, και τη συνεταιριστική, ειδικά, ανάπτυξη. Παρακολουθεί στενά την αγροτική, συνεταιριστική, φορολογική και την αναπτυξιακή νομοθεσία που ενδιαφέρει τους αγρότες και τις οργανώσεις τους, υποβάλλει προτάσεις και διεκδικεί την εναρμόνισή τους με τα συμφέροντα και τις ανάγκες τους και γνωμοδοτεί, σύμφωνα με νομοθετική πρόβλεψη, για θέματα που αναφέρονται σε οικονομικές ενισχύσεις και κίνητρα που παρέχονται στις ΑΣΟ (Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις) καθώς και επί σχεδίων νόμων, διαταγμάτων και αποφάσεων που αφορούν στα μέλη της. Διαπραγματεύεται και συνάπτει συλλογικές συμβάσεις εργασίας που αφορούν στο προσωπικό των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων κάθε βαθμίδας. Συντονίζει τις ενέργειες των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και ενισχύει το έργο τους, παρέχοντας επιστημονική και τεχνική υποστήριξη, συμβουλές και υπηρεσίες για την οργάνωση και την ανάπτυξή τους.

Η έδρα της ΠΑΣΕΓΕΣ βρίσκεται στην Αθήνα, όπου η Συνομοσπονδία διαθέτει ιδιόκτητα γραφεία. Οι υπηρεσίες που παρέχει στηρίζονται στη συγκροτημένη Υπηρεσιακή της δομή, που αποτελείται από έμπειρα και ειδικευμένα στελέχη. Σημαντική συμβολή στην προώθηση των θέσεων και των προτάσεων των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων της χώρας παρέχεται

από το Γραφείο Βρυξελλών της ΠΑΣΕΓΕΣ, ενώ στις ιδιόκτητες εγκαταστάσεις της, στη Θεσσαλονίκη, η ΠΑΣΕΓΕΣ διαθέτει εκπαιδευτικά κέντρα, όπου παρέχει συνεταιριστική εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση στον αγροτικό τομέα με το εθνικής εμβέλειας Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ ΠΑΣΕΓΕΣ).

Ιστορική Αναδρομή

Η ΠΑΣΕΓΕΣ αποτελεί το κορυφαίο όργανο καθοδήγησης, συντονισμού και εκπροσώπησης των αγροτικών συνεταιρισμών της Ελλάδας. Στοχεύει στην ενιαία έκφραση και στη συντονισμένη δράση των συνεταιρισμών, ώστε να αυξάνεται η ανταγωνιστικότητά τους.

Η ανάγκη ύπαρξης ενός ενιαίου πανελλήνιου οργάνου για τους συνεταιρισμούς φάνηκε αρκετά νωρίς και αφότου είχε αρχίσει να πυκνώνει το δίκτυο των συνεταιρισμών και των ενώσεών τους στη χώρα μετά την ψήφιση του νόμου 602/1915 "περί συνεταιρισμών".

Ο πρωτεργάτης των συνεταιρισμών Σωκράτης Ιασεμίδης από το 1919 φρόντισε να καταρτισθεί και να κυκλοφορήσει το "Καταστατικό της Ομοσπονδίας Γεωργικών Συνεταιρισμών Ελλάδος", ως κορυφαίας ιδεολογικής οργάνωσης. Όμως, η πρώτη προσπάθεια ίδρυσης πανελλήνιας οργάνωσης των συνεταιρισμών έγινε το 1922 από τις ενώσεις Πελοποννήσου. Όμως τότε δεν εκτιμήθηκε επαρκώς η σημασία της Οργάνωσης που ιδρύθηκε λόγω των διαφορετικών προτεραιοτήτων εκείνης της περιόδου.

Το "πλήρωμα του χρόνου" ήλθε το 1935, ύστερα από συστηματικές και έντονες προσπάθειες του Θεόδωρου Τζωρτζάκη στον οποίο πολλά οφείλει η συνεταιριστική κίνηση.

Το καταστατικό εγκρίθηκε στις 12 Φεβρουαρίου 1935.

Στις εκλογές που ακολούθησαν, πρόεδρος εξελέγη ο Αλέξανδρος Μπαλτατζής και Διευθυντής ο Θεόδωρος Τζωρτζάκης. Ενάμιση χρόνο μετά την

ίδρυση άρχισαν τα σοβαρά προβλήματα. Το καθεστώς της 4ης Αυγούστου επιδίωξε αρχικά την έμμεση εξάρτηση των συνεταιρισμών από την ΑΤΕ. Στη συνέχεια όμως, με τον Α.Ν. 1138/1938 ιδρύθηκε η Εθνική Συνομοσπονδία Συνεταιρισμών Ελλάδος (ΕΣΣΕ), στην οποία συγχωνεύθηκε η Πανελλήνια Συνομοσπονδία. Τότε, ολόκληρο το δίκτυο των συνεταιρισμών έγινε κατευθυνόμενο από τις εντολές της ΕΣΣΕ.

Από την κατοχική κυβέρνηση η ΕΣΣΕ μετονομάσθηκε σε Πανελλήνια Συνομοσπονδία Γεωργικών Συνεταιρισμών και επανήλθε ως τριτοβάθμια συνεταιριστική οργάνωση, με το Ν.Δ. 21/1941. Κατά την περίοδο της κατοχής η συνομοσπονδία ήταν κατευθυνόμενη από το Υπουργείο Γεωργίας και κύριο μέλημά της είναι η συγκέντρωση γεωργικών προϊόντων.

Μετά την απελευθέρωση, από τον Ιούνιο του 1945 (νόμος 389/1945) κατεβλήθη προσπάθεια αποκατάστασης των πραγμάτων στους συνεταιρισμούς γενικότερα και στη Συνομοσπονδία ειδικότερα. Στις πρώτες ελεύθερες εκλογές της 27ης Ιανουαρίου 1946 εξελέγη 11μελές διοικητικό συμβούλιο. Πρόεδρος εξελέγη ο Αλέξανδρος Μπαλατζής και Διευθυντής ο Ιωάννης Αφεντάκης.

Η νέα περίοδος που άρχισε για τη Συνομοσπονδία χαρακτηρίζεται από έμφαση στις συνδικαλιστικού χαρακτήρα δραστηριότητες. Η δραματική κατάσταση της υπαίθρου και η έλλειψη άλλου οργάνου εκπροσώπησης των συμφερόντων του συνόλου των αγροτών, οδήγησαν την Συνομοσπονδία σε αγωνιστικές κινητοποιήσεις και διεκδικήσεις επίλυσης της πληθώρας των προβλημάτων που συσώρευσαν οι ανώμαλες περίοδοι που προηγήθηκαν. Σε ένα διχαστικό περιβάλλον της περιόδου αυτής, η Συνομοσπονδία και οι συνεταιρισμοί γενικότερα έπαιξαν έναν πολύ σημαντικό ενωτικό ρόλο.

Με πρωτοβουλίες της ΠΑΣΕΓΕΣ, ιδρύθηκαν, μέχρι το 1967, Κεντρικές Ενώσεις, Κοινοπραξίες ή Συνεταιριστικές εταιρείες για τον καπνό, για το ελαιόλαδο και τις ελιές, για τις σταφίδες, για το κρασί, για τα σύκα, για την κτηνοτροφία, για τα οπωροκηπευτικά, για τις ζωοτροφές, για τις συνεταιριστικές εκδόσεις, για τα γεωργικά εφόδια, κλπ.

Η προσπάθεια ανασυγκρότησης και ενδυνάμωσης του δικτύου των συνεταιρισμών διακόπηκε το 1967, όταν το δικτατορικό καθεστώς, με το Ν.Δ. 31/1967 απομάκρυνε τις αιρετές διοικήσεις και τοποθέτησε στη θέση τους πρόσωπα επιθυμητά από το καθεστώς.

Με την επαναφορά της δημοκρατικής νομιμότητας, διεξήχθησαν ελεύθερες εκλογές. Από το 1976 ξεκινά μια καινούρια προσπάθεια αποκατάστασης της ομαλότητας στους συνεταιρισμούς, που στρέφεται προς τρεις κατευθύνσεις:

- Ενδυνάμωση του συνεταιριστικού μηχανισμού της ΠΑΣΕΓΕΣ προς εξυπηρέτηση των νέων αναγκών που διαφάνηκαν μετά την εκδήλωση του ενδιαφέροντος της χώρας να ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα.
- Ψήφιση ενός νέου νόμου για τους συνεταιρισμούς που θα καταργούσε τις πολλές παρεμποδιστικές διατάξεις που νόθευαν τον αρχικό νόμο 602/1915.
- Συμπλήρωση της συνεταιριστικής δομής με τους φορείς που ήταν αναγκαίοι.

Στη δεκαετία του 1980 το ενδιαφέρον της ΠΑΣΕΓΕΣ στράφηκε στην εκπροσώπηση σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο και στην ομαλή μετάβαση από την εθνική στην Κοινή Αγροτική Πολιτική.

Με την πάροδο του χρόνου, η ανάγκη συσπείρωσης των συνεταιριστικών δυνάμεων αποτέλεσε ενιαίο στόχο.

Στην αφετηρία της νέας περιόδου της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, μέριμνα της ΠΑΣΕΓΕΣ αποτελεί η επικράτηση της επιχειρηματικής λογικής σε όλα τα επίπεδα, για την επίτευξη αυξημένης ανταγωνιστικότητας με ταυτόχρονη τήρηση των συνεταιριστικών αρχών και αξιών.

Η ΠΑΣΕΓΕΣ μέχρι και σήμερα, προσπαθεί για το μέλλον των αγροτικών περιοχών και μέσα από τις δράσεις της προστατεύει τα συμφέροντα των αγροτών μας.

ΟΜΑΔΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.

Όπως είδαμε και σε προηγούμενο κεφάλαιο, Η Ευρωπαϊκή Ένωση (μέλος της οποίας είναι και η χώρα μας) ενδιαφέρθηκε για την θέσπιση κανονισμών με σκοπό την ρύθμιση επιμέρους προβλημάτων κοινής αγροτικής πολιτικής και αφορούν συνήθως τη διαμόρφωση τιμών αλλά και τρόπων διάθεσης των αγροτικών προϊόντων.

Στα χρόνια που ακολούθησαν, σημαντική ήταν η αναγνώριση των συνεταιρισμών αλλά και της αναγκαιότητας για συλλογική δράση των παραγωγών γεωργικών προϊόντων.

Με την απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τον Απρίλιο του 1983, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή άρχισε να εξετάζει μέτρα για την ανάπτυξη των συνεταιριστικών επιχειρήσεων. Ασχολήθηκε με το πρόβλημα της χρηματοδότησης και πληροφόρησης των συνεταιρισμών και υποστήριξε την δημιουργία του ARIES (Ευρωπαϊκό δίκτυο πληροφόρησης υπέρ των συνεταιρισμών των επιχειρήσεων αλληλασφάλισης και των άλλων Ενώσεων με μη κερδοσκοπικό περιεχόμενο) και στη συνέχεια την ίδρυση της SOFICATRA (μια με ευρωπαϊκή διάσταση ανώνυμη εταιρία επενδύσεων ιδίων κεφαλαίων για τους συνεταιρισμούς και τις άλλες επιχειρήσεις της Κοινωνικής Οικονομίας). Τέλος, έχει συσταθεί η Επιτροπή για προώθηση και ανάπτυξη των συνεταιρισμών (COPAC).

ΟΜΑΔΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

Στις αρχές δεκαετίας του '60 διαμορφώθηκε η έννοια των «ομάδων παραγωγών». Αυτό σημαίνει πως οι αγρότες που σχηματίζουν συσπειρωμένες ενώσεις για ένα συγκεκριμένο προϊόν, το οποίο αποφασίζουν να παράγουν σε περιορισμένη ποσότητα και σε σαφώς προσδιορισμένη ποιότητα δικαιούνται να λαμβάνουν ενισχύσεις αρχικής συγκρότησης και επενδύσεων.

Στη χώρα μας λειτουργεί ένας μεγάλος αριθμός ομάδων παραγωγών, που δραστηριοποιούνται σε διάφορα προϊόντα (λάδι, καπνός, βαμβάκι, σιτηρά, οπωροκηπευτικά, γάλα, μέλι, οίνος, κ.α.).

Όλα τα μέτρα που θέσπισε η Ευρωπαϊκή Ένωση για την ανάπτυξη των ομάδων παραγωγών και τις ενώσεις τους ισχύουν ταυτόχρονα και για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, εφόσον έχουν αναγνωριστεί ως ομάδες παραγωγών. Τα μέτρα αυτά είναι κυρίως οικονομικά κίνητρα δημιουργίας υποδομής και συνεπώς προώθησης των δραστηριοτήτων των ομάδων παραγωγής και των ενώσεων τους. Τα κοινοτικά αυτά μέτρα εκφράστηκαν με ειδικούς Κανονισμούς, όπως για παράδειγμα τον Κανονισμό 2200/1996 που αφορά ομάδα παραγωγών που εμπορεύονται οπωροκηπευτικά νωπά και προς μεταποίηση (λαχανικά, αγγούρια, μήλα, ροδάκινα, σταφίδες κτλ). Στην Ελλάδα οι αναγνωρισμένες ομάδες παραγωγών ανέρχονται σε 122.

ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΝΟΜΟΥ

ΑΧΑΪΑΣ

Η Γεωργία στον νομό Αχαΐας, αποτελείται κυρίως από την παραγωγή πατάτας, τομάτας, εσπεριδοειδών, ελαιόλαδου, σιτηρών, αυγών γάλατος και τυροκομικών προϊόντων. Οι συνεταιρισμοί αποτελούν μέλη ενώσεων (Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών), με κύριο σκοπό την καλύτερη διαπραγμάτευση των συμφερόντων τους. Όλες οι Ενώσεις έχουν ως βασική (αλλά όχι αποκλειστική) δραστηριότητα τους την εξυπηρέτηση των μελών τους. Μερικές από αυτές αναφέρονται παρακάτω:

Ε.Α.Σ. Αιγιαλείας

«Παναγιάλειος Ένωση Συνεταιρισμών (ΠΕΣ)»

Η Παναγιάλειος Ένωση Συνεταιρισμών (ΠΕΣ) ιδρύθηκε το 1935 μέχρι σήμερα αριθμεί 64 μέλη – συνεταιρισμούς. Διαθέτει ένα νέο και μοντέρνο βιομηχανικό συγκρότημα 20.000 m² σε οικόπεδο 90.000 m², που αποτελείται από τα εργοστάσια σταφίδας, εσπεριδοειδών και εμφιάλωσης ελαιολάδου, καθώς επίσης και από μεγάλες αποθήκες κατάλληλες για την αποθήκευση της σταφίδας και μεγάλης χωρητικότητας ανοξείδωτες δεξαμενές (silos) αποθήκευσης ελαιολάδου. Σήμερα η Ένωση εξάγει σημαντικές ποσότητες βιολογικών προϊόντων όπως τη φημισμένη για την ποιότητά της κορινθιακή σταφίδα, γνωστή στην παγκόσμια αγορά με το όνομα «Βοστίτσα», άριστης ποιότητας (έξτρα παρθένο) ελαιόλαδο με την ονομασία «Ελίκη», καθώς και εσπεριδοειδή. Επιπρόσθετα όλα τα προϊόντα ελέγχονται και πιστοποιούνται από την ΔΗΩ που είναι επίσημος οργανισμός ελέγχου και πιστοποίησης οργανικών προϊόντων, αναγνωρισμένος από το Ελληνικό Υπουργείο Γεωργίας και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ε.Α.Σ. Καλαβρύτων

Ιδρύθηκε το 1963. Το σύνολο των μελών – συνεταιρισμών της είναι 36. Παράγει και εμπορεύεται τυροκομικά προϊόντα καθώς επίσης ζωοτροφές, λιπάσματα, γεωργικά και κτηνοτροφικά φάρμακα.

Ε.Α.Σ. Πατρών

Ιδρύθηκε το 1918 με σύνολο μελών μέχρι και σήμερα είναι 108. Δραστηριότητες της Ένωσης είναι η λειτουργία Οινοποιείου και εμφιαλωτηρίου οίνων, η εμπορία ελαιολάδου για λογαριασμό τρίτων, η εμπορία γάλακτος για λογαριασμό τρίτων. Λειτουργεί επίσης και ως Ομάδα Παραγωγών προϊόντων προς μεταποίηση (βιομηχανική τομάτα, εσπεριδοειδή προς χυμοποίηση κ.α.).

Αξίζει να αναφέρουμε ότι παράγει πιστοποιημένα προϊόντα όπως κρασιά Ονομασίας Προέλευσης Ανωτέρας Ποιότητας: Μαυροδάφνη Πατρών, Μοσχάτο Πατρών, όπως επίσης και κρασί Ονομασίας Προέλευσης Ελεγχόμενης: Ροδίτης Δρυός.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συνοψίζοντας τα τρία κεφάλαια που προηγήθηκαν, διαπιστώνεται μια σύγχυση. Η σύγχυση αυτή οφείλεται στη διαφορά των επίσημων εγγράφων, των ανακοινώσεων και τα δελτία τύπου των Οργανισμών και των πλάνων δράσεις των επόμενων χρόνων, σε σχέση με την πραγματικότητα.

Αρχικά, δεχόμαστε ότι η Ελλάδα είναι μια πολύ όμορφη χώρα, με εύφορο έδαφος και «μέλλον». Μέλλον όμως, με προϋποθέσεις, όπως πραγματική ενίσχυση των αγροτών, κίνητρα στους πολίτες για στροφή στις αγροτικές περιοχές με σκοπό την απασχόληση τους εκεί, πράξη η οποία θα βοηθούσε σημαντικά και στη μείωση της ανεργίας.

Σε αυτό το σημείο ας δέσουμε τα κεφάλαια μεταξύ τους, ξεκινώντας όμως αντίστροφα. Οι αγρότες, όπως είδαμε, μπορούν να συνεργαστούν μεταξύ τους και δημιουργήσουν συνεταιρισμούς. Με την καλύτερη εκμετάλλευση των συνεταιρισμών αυτών η αγροτική παραγωγή θα μπορούσε να διανεμηθεί καλύτερα. Σε αυτό το σημείο «εισβάλλει» η παγκοσμιοποίηση. Οι αγορές του κόσμου ενώνονται. Ας ενωθούν λοιπόν, για καλό. Διανομή υγιεινών και νόστιμων προϊόντων που φτιάχτηκαν από απλούς ανθρώπους λίγο πιο δίπλα. Υγιεινά και νόστιμα προϊόντα παράγουν οι αγρότες μας. Χρειαζόμαστε όμως ενισχύσεις. Κρατικά και ευρωπαϊκά κονδύλια, επιχορηγήσεις και ενισχύσεις για την προώθηση των προϊόντων μας εκτός των συνόρων. Μπορεί όμως η παγκοσμιοποίηση να μας ωφελήσει; Μέχρι σήμερα, στη χώρα μας δεν είναι ορατά τα θετικά αποτελέσματα, είναι όμως αρκετά φανερή η εισβολή της παγκοσμιοποίησης με τα πολυκαταστήματα και τα εμπορικά κέντρα και όλη αυτή τη χλιδή και τις ανέσεις που δείχνουν ότι παρέχουν.

Για μας όμως, αυτό δεν θα πρέπει να είναι αρκετό. Οφείλουμε να διασφαλίσουμε τα συμφέροντα μας και να διεκδικήσουμε πόρους για ένα καλύτερο αύριο. Να φροντίσουμε για μας το μέλλον μας και την χώρα μας. Σαν και μας όμως υπάρχουν και άλλοι λαοί. Προσπαθούν και αυτοί με τον δικό τους

τρόπο. Δυστυχώς όμως υπάρχει και μια κατηγορία διαφορετική από εμάς με χειρότερες συνθήκες επιβίωσης. Και οι λαοί αυτοί δίνουν τη δική τους μάχη, με τα λιγοστά όπλα που έχουν. Οι λαοί αυτοί έχουν δημιουργήσει ένα δίκτυο με σκοπό την πώληση των δικών τους προϊόντων. Ένα δίκτυο δίκαιου εμπορίου. Η ίσως και εμπόριο αλληλεγγύης. Γιατί να μην ενισχύσουμε κι εμείς με την σειρά μας φτωχούς ανθρώπους, που με μοναδικό όπλο την εργατικότητα τους προσπαθούν να επιβιώσουν;

Ας είμαστε λοιπόν επιφυλακτικοί με αυτό το φαινόμενο που λέγεται παγκοσμιοποίηση. Χωρίς να «θαμπωνόμαστε» από «ψευτό-χλιδές». Ας κοιτάξουμε τη χώρα μας και ας γίνουμε πιο δραστήριοι. Σε ένα ιδιαίτερα ανταγωνιστικό διεθνές περιβάλλον, πρέπει να λάβουμε τα μέτρα μας και να σταθούμε στο ύψος μας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ø Δασκάλου Γιώργος, «Ο ρόλος των συνεταιρισμών στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, στη Συνεταιριστική πορεία». τεύχος 52
- Ø Ανδρικόπουλος, «Είκοσι χρόνια από την ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Απολογισμός και Προοπτικές» εκδόσεις Σάκκουλας, 2002
- Ø Σέμος Ανασ., «Ευρωπαϊκή Ένωση και Κοινή Αγροτική Πολιτική» Εκδόσεις Ζήτη, 2004
- Ø Μακεδόνας, «Διεθνές Εμπόριο, η πολιτική οικονομία των διεθνών οικονομικών σχέσεων» εκδόσεις Έλλην, 2005
- Ø Μανωλάτος Γαβριήλ, «Διεθνές Εμπόριο, Διεθνής χρηματοδότηση, Παγκοσμιοποίηση. Θεωρία και Πράξη» εκδόσεις Έλλην, 2007
- Ø Μάρδας Δημ., «Οι επιπτώσεις της ενιαίας αγοράς στο ελληνικό εξαγωγικό εμπόριο» εκδόσεις Παπαζήσης
- Ø Αβδελίδης, «Το αγροτικό συνεταιριστικό κίνημα στην Ελλάδα», εκδόσεις Παπαζήση, 1986
- Ø Προβατάς Δ., «Ινστιτούτο Συνεταιριστικών Ερευνών, Αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις και ο ρόλος τους στις νέες προκλήσεις», εκδόσεις Ι.Α.Γ.Ε. 1998
- Ø Παπαγεωργίου Κωνσταντίνος, «Βιώσιμη Συνεταιριστική Οικονομία», εκδόσεις Σταμούλη, 2004
- Ø Μαραβέγιας Ναπολέον, «Οι εξελίξεις στην κοινή αγροτική πολιτική και ελληνική γεωργία», εκδόσεις Σάκκουλας, 2003
- Ø Μαραβέγιας Ναπολέον, «Η ελληνική γεωργία προς το 2010», εκδόσεις Παπαζήση, 1999
- Ø Σέμος Αναστάσιος, «Μεταποίηση αγροτικών προϊόντων: οικονομική, οργάνωση, παραγωγή τροφίμων», εκδόσεις Ζήτη, 2004

- Ø Μαραβέγιας Ναπολέον, «Η διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και η ελληνική γεωργία στη δεκαετία του 90: Η μεταρρύθμιση της Κ.Α.Π.: Η ενιαία εσωτερική αγορά: Η οικονομική και νομισματική ένωση», εκδόσεις Παπαζήση, 1992
- Ø Σπανοπούλου Κυριακή, «Αγροτική πολιτική-κοινή αγροτική πολιτική», 1991
- Ø Μελέτης Κυριάκος – Τσουραμάνης Χρήστος, «Συνεταιριστική οικονομία και νομοθεσία», εκδόσεις Παπαζήση, 2004
- Ø Κιντής Σταύρος, «Δίκαιο Συνεταιρισμών», εκδόσεις Σάκκουλας, 2004
- Ø Αυγουλάς Χρήστος, Καθηγητής Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, άρθρο με θέμα: «Η Αγροτική Ανάπτυξη στην Δ Προγραμματική Περίοδο (2007-2013)», 1997
- Ø Henri Nouyrit, «Οι αγροτικοί Συνεταιρισμοί στην Ευρώπη, Συνεταιρισμοί και Ενιαία Αγορά, Ινστιτούτο Συνεταιριστικών Ερευνών» 1992
- Ø Ολυμπία Κλήμη – Καμιναράκη «Ιστορική διαδρομή των Σχέσεων Κράτους και Αγροτικών Συνεταιρισμών μέσω της Νομοθεσίας, της εποπτείας και της Αγροτικής Πίστης, Συνεταιριστικοί Προβληματισμοί» εκδόσεις Σταμούλη, 2006
- Ø Καραμίχας Τζανέτος (Πρόεδρος της ΠΑΣΕΓΕΣ), «Οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και ο ρόλος τους στην αγροτική ανάπτυξη της Ελλάδας», ΙΑΓΕ, 1998

Διαδικτυακοί χώροι:

- Ø www.paseges.gr
- Ø www.youthfarm.gr
- Ø www.ope.gr
- Ø ec.europa.eu/index_el.ht
- Ø www.pse.gr
- Ø www.kerasma.gr
- Ø www.minagric.gr
- Ø www.fairtrade.gr
- Ø www.fairtrade.org.uk
- Ø www.sporos.org